

**VRIJWILLIGE
HET GILDE VAN MOLENAARS**

GILDE
BRIEF

DE GILDEBRIEF

MEDEDELINGENBLAD
VAN HET GILDE VAN
VRIJWILLIGE MOLENAARS

DE GILDEBRIEF VERSCHIJNT
4 X PER JAAR. DE OPLAGE
IS 1100 EXEMPLAREN
REDACTIE: G.J. POWW

SECRETARIAAT:
HET GILDE VAN VRIJWILLIGE
MOLENAARS, POSTBUS 1372
1500 AJ ZAANDAM

POSTGIRO 2144780 T.N.V.
HET GILDE VAN VRIJWILLIGE
MOLENAARS TE NAARDEN

BIOTOOPWACHT :	E. SMIT, ACACIALAAN 41, 1521 EK WORMERVEER TEL. 075 - 283123
GILDE-VERZEKERINGEN :	E. ZWIJNENBERG, NIC. BEETSKADE 40, 1817 EB ALKMAAR. TEL. 072 - 125682
BLIKSEMAFLEIDERCONTROLE :	N.J. VAN WEELDEN, JAC. VAN BEIERENLAAN 19 2613 HV DELFT. TEL.: 015 - 135958
LEDENADMINISTRATIE :	MEVR. E.N. POWW-SCHIPPER, ZWARTEWEG 70, 1412 GE NAARDEN. TEL. 02159 - 45428

VRIJWILLIGE

HET GILDE VAN VRIJWILLIGE MOLENAARS

HET GILDE VAN VRIJWILLIGE MOLENAARS

3^e Jaargang Nr. 1
Maart 1984

VAN DE REDACTIE

Voor U ligt weer de eerste Gildebrief van 1984 en zoals gebruikelijk is dit nummer tevens de uitnodiging voor de voorjaarsvergadering. De agenda vindt U daarvan verder op in dit blad en wij hopen, dat het voor velen weer de aanleiding zal zijn om op 7 april op te trekken naar Arnhem.

Zoals gewoonlijk is het altijd een gezellige bijeenkomst van gelijkgestemde zielen en die hier, afgaande op de gesprekken ook voor uit willen komen.

Het bestuur vergadert 's morgens met de aanwezige leden, over het wel en wee in de vereniging en 's middags is het weer een zeer goed molen-technisch verzorgd programma. Een der belangrijkste punten is het praatje dat gehouden zal worden door Hans Dobbe, de nieuwe voorzitter van het Ambachtelijk Korenmolenaarsgilde. Dit zal gaan over het gezamenlijk optreden van de beide molenaars gilden wat betreft een vervolgcursus op het Getuigschrift van De Hollandsche Molen.

Deze vervolgcursus zal uiteraard betreffen het graanmalen met de windmolen, met alle bijkomende aspecten. Ook hierover meer elders in dit blad.

De redactie hoopt U allen in Arnhem te ontmoeten en gezamenlijk een gezellige dag in het molenleven te hebben.

UITNODIGING VOOR DE JAARVERGADERING VAN HET GILDE VAN VRIJWILLIGE
MOLENAARS

Deze vergadering zal worden gehouden op ZATERDAG 7 APRIL 1984
in de grote zaal van hotel-restaurant Haarhuis, Stationsplein 1,
Arnhem (tegenover het station Arnhem)

Voor het ochtendgedeelte van de vergadering, dat om 10.30 UUR
zal beginnen, luidt de agenda als volgt:

1. Opening door de voorzitter
2. Notulen van de jaarvergadering 1983
3. Mededelingen van de voorzitter
4. Jaarverslag van de secretaris over 1983
5. Financieel verslag van de penningmeester over 1983
6. Verslag van de kascommissie
7. Benoeming van de kascommissie
8. Bestuursmutaties (zie toelichting)
9. Rondvraag

PAUZE van ongeveer 12.00 uur tot 14.00 uur

In de pauze zal weer een verkoopstand van boekhandel Gysbers en Van Loon
aanwezig zijn.

Het middaggedeelte van de vergadering begint om 14.00 uur

Het programma hiervan omvat de volgende onderdelen:

1. Het Ambachtelijk Korenmolenaarsgilde zal zich deze middag presenteren.
Zoals U elders in deze Gildebrief kunt lezen, zal het Ambachtelijk
Korenmolenaarsgilde in samenwerking met het Gilde van Vrijwillige
Molenaars een vakcursus korenmolenaar gaan organiseren.
Omdat veel leden van ons gilde erg weinig weten van het Ambachtelijk
Korenmolenaarsgilde zal er deze middag het één en ander verteld worden
over deze organisatie en over haar aandeel in de nieuwe vakcursus.
2. Dick Abelskamp, oud-bestuurslid van het Gilde en auteur van de koren-
molenaarscursus "Zingende Stenen" zal een voorproefje geven van zijn
aandeel in de nieuwe vakcursus korenmolenaar, namelijk de theorie van
het malen met stenen en wat daar verder nog bijhoort (o.a. reiniging,
opslag, transport)
3. De middag zal worden besloten met de vertoning van de film "Van koren
tot brood", gemaakt door de oudheidkundige kring Schijndel.
Waarschijnlijk zullen er deze middag ook nog andere (korte) films
over korenmolens vertoond worden.

Sluiting om ongeveer 17.00 uur.

Toelichting op agendapunt 8

Frits Gundlach zal met ingang van de komende vergadering zijn functie als
penningmeester van het Gilde beëindigen. Door het bestuur wordt Gerard
Barendse uit Poeldijk voorgesteld als opvolger van de heer Gundlach.
Gerrit Pouw en Dick Jan Braay, respectievelijk bestuurslid publiciteit
en secretaris, hebben sinds 1980 zitting in het bestuur en moeten volgens
de statuten dit jaar aftreden. Beiden hebben zich echter bereid verklaard

wederom in het bestuur zitting te nemen en stellen zich dan ook herkiesbaar voor dezelfde bestuursfuncties, die zij nu bekleden. Tegenkandidaten voor één van bovengenoemde bestuursfuncties kunnen zich vóór 31 maart 1984 kenbaar maken aan het bestuur via postbus 1372, 1500 AJ Zaandam.

Reductiebon Nederlandse Spoorwegen

Degenen, die van plan zijn de reis naar de jaarvergadering op 7 april a.s. in Arnhem per trein te maken, kunnen weer van de mogelijkheid gebruik maken om een reductiebon van de N.S. bij het Gilde aan te vragen. Zo'n bon geeft een korting van 20% op de prijs van één dagretour 1e of 2e klas.

Bestellen per brief, onder bijvoeging van een postzegel van 70 cent, bij het Gilde van Vrijwillige Molenaars, Postbus 1372, 1500 AJ ZAANDAM. Vóór 31 maart a.s. onder vermelding van het aantal gewenste reductiebonnen.

In de week voorafgaande aan de vergaderdatum zullen de bonnen aan de aanvragers worden toegezonden.

ANDERE AKTIVITEITEN

Vele leden van het Gilde bedrijven naast het vrijwillig molenaarswerk nog een andere hobby, die direct in dezelfde lijn ligt, nl. het verzamelen van molenfoto's.

De heer Tersteeg te Rotterdam verzorgt van tijd tot tijd orachtige series molenfoto's.

Zo is er nu weer een serie verschenen, genummerd T 21 t/m T 40.

Ze bevat dus 20 foto's. Het betreft nu de volgende molens:

De Eendracht - Grootegast ; De Hoop - Kropswolde ; De Rentmeester - Menaldum; Tjasker - Vries-Zeyen ; Kortrijkse wip - Breukelen ; Polder Westbroek - Maarssen ; Molen P.V. - Oudesluis-Zijpe ; De Lely - Rotterdam ; De Ster - Rotterdam ; De Zandweg - Rotterdam ; Akerslootmolen - Alkemade ; Nieuwe Veenmolen - 's Gravenzande ; Weidemolentje - Papendrecht ; De Hoop - Oud-Alblas ; Eendrachtsmolen - Zevenhuizen ; Bovenste Middelmolen - Zevenhuizen ; Zeldenrust - Geffen ; De Vos - Nieuw Vossemeer ; De Hoop - Wemeldingen ; Buiten Verwachting - Middelburg.

Zo u ziet, een serie met weer heel wat 'elck wat wils'.

De prijs van deze serie is f 20,-- (inclusief porto f 23,--)

Te bestellen : J.L.J. Tersteeg, Bolkruid 139, 3068 DL ROTTERDAM.

Girono: 36 613 . Vermelden : serie T 21/40

RUILBEURS

Tevens vermelden we nog een evenement op het gebied van verzamelaars van molenzaken.

Er is weer een molenruilbeurs te Utrecht op ZATERDAG 19 MEI a.s.

Het adres is : Bethelkerk, Norbuislaan 1, Utrecht-Zuilen

Aanvang : 10.00 uur 's morgens . Sluiting : 15.00 uur 's middags.

Entree f 3,50 per persoon.

Gezien het succes van de voorgaande keren, kan het weer veelbelovend worden.

J.L.J. Tersteeg

NOTULEN VAN DE JAARVERGADERING VAN 9 APRIL 1983 IN
HOTEL-RESTAURANT HAARHUIS TE ARNHEM

1. Opening. De voorzitter opent de vergadering om 10.45 uur.
Bestuurslid Nick Wortman is wegens ziekte afwezig.
2. Notulen van de voorjaarsvergadering 1982. Geen van de aanwezigen heeft hierop iets aan te merken, zodat de notulen kunnen worden gearresteerd.
3. Mededelingen van de voorzitter.
 - Op 27 februari vond de contactdag van het Gilde plaats, waar leden van de contactcommissies en de examencommissie vertegenwoordigd waren. De volgende punten zijn in deze vergadering besproken:
De plaats van de contactcommissies in het Gilde en de taken van de contactcommissie; een concept-regeling voor de examencommissie, waarin het onderscheid wordt gemaakt tussen kernleden en regioleden van de examencommissie.
De heer Spoel is de nieuwe voorzitter van de examencommissie.
Verder kwam de geldigheidsduur van het diploma ter sprake. Velen beschouwen geslaagde leden, die jaren niets aan molens hebben gedaan, als gevaarlijke molenaars. Bij een peiling op de contactdag bleken er zeer veel voorstanders, maar ook zeer veel tegenstanders van de beperking van de geldigheidsduur; vooral de praktische uitvoerbaarheid van een beperking van de geldigheidsduur deed velen ertoe besluiten uiteindelijk tegen te zijn.
Enige contactcommissies zagen het ook als taak van de contactcommissies om geslaagde leden na hun examen te begeleiden. Na enige discussie bleek, dat de contactcommissie zelf moet uitmaken in welke mate en/of er begeleiding moet worden gegeven.
Er werd een suggestie gedaan de exameneisen uit te breiden op het terrein van de korenmolens. Ook kwam het organiseren van vervolgcursussen, gericht op de functie van de molen, ter sprake. Het Gildebestuur zal deze suggesties uitwerken.
De contactcommissie Gelderland gaat gedurende één jaar experimenteren met een inschrijfkaart voor vrijwillige molenaars.
De contactcommissie hebben eigen briefpapier gekregen, met daarop het vignet van het Gilde en de contouren van de betreffende provincies.
Op de Contactdag is afgesproken, dat het Gildebestuur van belangrijke brieven van de contactcommissies afschriften ontvangt.
 - Margret Zaal wordt bedankt voor al de jaren, dat zij de certificaten voor de persoonlijke ongevallenverzekering van het Gilde uittipte en en opstuurde aan de leden. Haar zal een kleine attentie hiervoor worden toegestuurd.
 - Bij Polyvisie in Hilversum is een nieuwe serie molen-dia's uitgegeven, compleet met geluidsband. De dia's zijn gemaakt door het Gildelid, de heer Braay.
 - De notulen van de contactdag 1982 zijn bij het bestuur verkrijgbaar.
 - De heer A. Veen, secretaris van de vereniging "De Hollandsche Molen" spreekt de vergadering toe over de Nationale Molendraaidagen. Hij memoreert, dat slechts 12000 personen lid zijn van een molenvereniging en dat er 1000 molens zijn in Nederland. Die verhouding is niet goed en daarom moet geprobeerd worden om een breder publiek voor molens te interesseren. Daarvoor zijn de molendraaidagen in het leven geroepen. Geprobeerd zal worden elke eerste zaterdag van de zomermaanden zoveel mogelijk molens te laten draaien, waaraan dan in de media aandacht besteed zal worden. Molens, die bezocht kunnen worden, zullen voorzien worden van een herkenningsteken: een blauwe wimpel. Deze wimpels zijn op de vergadering verkrijgbaar, evenals folders waarin aangedrongen wordt om zich op te geven voor één molenvereniging. Valzelfsprekend zal bij de draaidagen de vrijwilligheid voorop blijven staan.

De heer Veen benadrukt nog even, dat de blauwe wimpel ook op andere dagen dan de molendraaidagen gebruikt kan worden als signaal, dat men bereid is bezoek te ontvangen. Verder zal een affiche bekendheid geven aan de wimpel. De heer van Trotsenburg merkt op, dat alles staat en valt met de bekendheid van de wimpel en hij vraagt zich af of een affiche wel voldoende is om de nodige bekendheid te geven. De heer Veen antwoordt, dat ook de A.N.W.B. zijn medewerking zal verlenen, alsmede het Nationaal Bureau voor Toerisme.

De heer Toet doet de suggestie om via "Van Gewest tot Gewest" meer bekendheid te geven. De N.O.S. is hierover benaderd. Gerrit Pouw merkt op dat de schooltelevisie op 16 en 18 mei ook aandacht zal schenken aan de molenwimpel.

- Eric Zwijnenberg meldt, dat Marga Mulder het uitschrijven van de verzekeringscertificaten heeft overgenomen van Margret Zaal. Bij de Gildeverzekeringen is schade aan de molens uitgesloten. Verzekeringsmaatschappij Hudig is wel eens door Gildeleden benaderd over een verzekering, die schade aan molens dekt. Eric Zwijnenberg vraagt zich af of dit incidentele gevallen waren, of dat hiervoor grote belangstelling bestaat. Hij merkt op, dat het meer op de weg van de moleneigenaar ligt om zo'n verzekering af te sluiten. De heer Tilma vindt dat, indien de schade niet al te groot is, de gemeente zijn molen(s) beter niet kan verzekeren, maar de schade gewoon moet betalen. De premie voor dit soort verzekeringen is vaak veel hoger dan de prijs van kleine schaden. De heer van Trotsenburg stelt voor zelf een onderlinge schadeverzekering op te richten en vanaf nu een goede inventarisatie van schadegevallen, aangebracht door vrijwillige molenaars, te maken. Jan Scheirs denkt, dat er wellicht meer belangstelling voor dit soort verzekeringen is dan wij denken. Alleen is dit soort schaden vaak moeilijk onder te brengen en zijn de premies veel te hoog. De heer van Eekelen vindt, dat de eigenaar aansprakelijk is bij een slechte onderhoudstoestand van de molen. De heer Meessen vraagt zich af of een collectieve ongevallenverzekering voor bezoekers wel eens ter sprake is geweest, waarop Eric Zwijnenberg antwoordt, dat, indien de schade aan derden wordt toegerekend aan de molenaar, de W.A.-verzekering dit dekt. Hij stelt voor, dit soort gevallen toch eens voor te leggen aan Hudig.
 - De voorzitter deelt mee, dat het bestuur contacten aan het opbouwen is met Belgische vrijwillige molenaars. Een van deze vrijwilligers is op de vergadering aanwezig, de heer Guido de Corte.
4. Jaarverslag 1982. Nadat het jaarverslag is voorgelezen door de secretaris, gaat de vergadering akkoord met de inhoud ervan.
5. Financieel verslag 1982.
- Na een uiteenzetting van de penningmeester over de financiën van het Gilde, vraagt de heer Rutten zich af of niet overwogen moet worden de contributie te verhogen voor geslaagde leden, gezien het aanzienlijke tekort van f 16.000,-- In de regio worden steeds meer activiteiten georganiseerd, die ook voor geslaagde leden bedoeld zijn. Wat vinden de aanwezigen leden ervan? De heer Mulder stelt een verhoging van f 15,-- naar f 20,-- voor. Het blijkt, dat de meerderheid van de zaal voor contributieverhoging is voor deze categorie leden, tot een maximum van f 25,--. 2 Leden zijn er tegen, 1 onthouding. De vergadering laat het aan het Gildebestuur over de contributie voor geslaagde leden al dan niet tot dit bedrag te verhogen.
- De heer Ottevanger dacht, dat het gebruikelijk was, dat financiële verslagen van tevoren ter inzage lagen. Hij is geschrokken van het tekort van f 16.000,-- De voorzitter belooft voor 1983 een strakker financieel beleid te voeren en dankt de penningmeester voor zijn jaarverslag.

6. Verslag van de kascommissie.
De kascommissie, samengesteld uit de heren Franken, Rutten en Rotteveel, heeft de financiën van het Gilde in orde bevonden, zodat de penningmeester kan worden gedechargeerd.
7. Benoeming van de kascommissie.
De kascommissie voor het jaar 1983 zal wederom bestaan uit de heren Franken, Rutten en Rotteveel.
8. Bestuursmutatie.
Nick Wortman heeft zich weer beschikbaar gesteld voor een nieuwe bestuurstermijn en wordt door de vergadering herkozen voor dezelfde bestuursfunctie.
9. Wijziging statuten, huishoudelijk reglement en procedure en regels.
Reacties op de voorstellen tot wijziging van statuten, huishoudelijk reglement en procedure en regels zijn ontvangen van de heer Nijhof uit Rijswijk en de heer Ottevanger uit Zevenhuizen.
Elk amendement wordt besproken in de vergadering.
Tenslotte wordt tot een stemming overgegaan. Bij de stemming over de statuten blijken er geen tegenstemmen te zijn en 1 onthouding. Het huishoudelijk reglement wordt aangenomen met 1 onthouding. Procedure en Regels wordt als laatste in stemming gebracht en hierbij blijkt één tegenstemmer te zijn. De conclusie kan dus zijn, dat statuten, huishoudelijk reglement en procedure en regels door de vergadering zijn aangenomen.
10. Rondvraag.
Vanuit de zaal wordt de opmerking gemaakt, dat het gebruik van een inschrijfkaart (pasje) toch eigenlijk niet nodig is, omdat iedereen een maalboekje heeft. De voorzitter is het hiermee eigenlijk wel eens, maar vindt toch dat Gelderland de gelegenheid moet krijgen hiermee één jaar te experimenteren.
De heer Toet stoort zich er aan, dat bij de foto's op het omslag van de Gildebrieff de namen van de molens ontbreken.
De heer Vermeulen vindt het idee om de geldigheidsduur van het diploma te beperken onzin, omdat al erg veel mensen op molens draaien zonder diploma. Hij vindt dat de moleneigenaren hieraan schuldig zijn en dat die moeten worden benaderd.
De heer Naaykens stelt voor een attentie te sturen aan de zieke Nick Wortman. Dit idee krijgt grote bijval van de vergadering.
De heer Abelskamp meldt, dat hij enige onderdelen van een maalderij in de aanbidding heeft en dat belangstellenden zich bij hem kunnen melden.
Gerrit Pouw verzoekt de contactcommissies spoedig regio-examencommissieleden bij "De Hollandsche Molen" aan te melden.
Hierna sluit de voorzitter het ochtendgedeelte van de vergadering.

Na de middagpauze lijkt de zaal van hotel-restaurant Haarhuis veranderd te zijn in een rietveld, temidden waarvan rietdekker J.P. Kooijman uit Schagerbrug uitleg geeft over het rietdekken van molens.

Na een korte inleiding geeft hij een demonstratie rietdekken op een 'veld' van een molen, zodat iedereen kan zien hoe dit ambacht in de praktijk gebedigd wordt.

Aansluitend hierop vertoont Eric Zwijnenberg een film over rietdekken op de poldermolen van de Wimmenumerpolder te Egmond aan de Hoef.

Het middagprogramma wordt besloten met de vertoning van de film over de verplaatsing van oliemolen "De Zoeker" van Zaandijk naar de Zaanse Schans te Zaandam. De film wordt van deskundig en humoristisch commentaar voorzien door Evert Smit.

Tegen 17.00 uur vertrekken de bezoekers van de vergadering weer, waarvan er 125 bij binnenkomst de presentielijst hadden getekend. Drie vertrekken er naar Groningen, 7 naar Friesland, 3 naar Drente, 3 naar Overijssel, 31 naar Gelderland, 12 naar Utrecht, 23 naar Noord-Holland, 19 naar Zuid-Holland, 1 naar Zeeland, 19 naar Noord-Brabant, 3 naar Limburg en 1 naar België.

Dick Jan Braay, secretaris

12 zaterdag
mei 1984

nationale

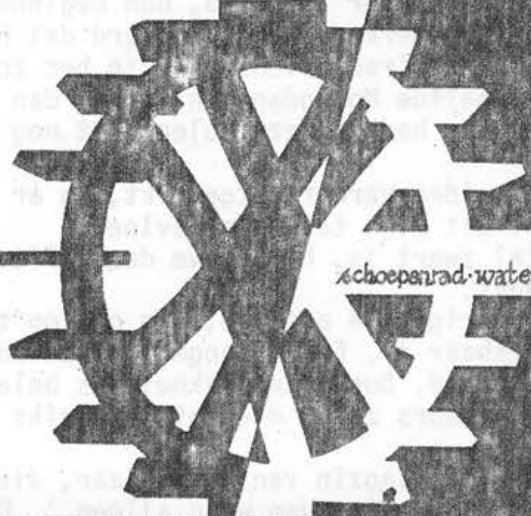
***de hollandsche molen* 020-238703**

m.m.v. alle molenorganisaties

molendag

molenzaterdagen: 2 juni / 7 juli / 4 aug / 1 sept

schroefrad-watermolen

De meesten van ons zullen inmiddels via Molennieuws al wat hebben gelezen over de komende Nationale Molendag.

Wellicht ten overvloede toch ook in dit blad enige uitleg.

Het foldertje, dat bij de affiche wordt afgeleverd gaat over Nederland Molenland.

In vroeger eeuwen was Nederland natuurlijk een molenland.

Maar nu we er nog maar zo'n duizend hebben, kun je je natuurlijk gaan afvragen of we Nederland nog wel zo kunnen noemen.

Nu, daar bestaat natuurlijk geen twijfel over, Nederland is nog steeds een molenland bij uitstek. Maar we moeten er met z'n allen wel ons best voor doen om het zo te houden in de toekomst.

Veel vrijwilligers weten dat een molen enorm veel onderhoud vraagt, vooral schilderwerk. (Ja inderdaad, velen weten dat, maar de een weet het kennelijk toch beter dan een ander).

En net als vorig jaar komen we op het foldertje dan tot de conclusie dat de molens moeten draaien om ze in goede conditie te houden.

In Molennieuws zijn we daar nog wat dieper op in gegaan.

Een altijd maar stilstaande molen is een dood ding, dat plaatselijk niets meer voorstelt. Een draaiende, dus levende molen, wordt gemist als hij een onverhoopt door mankementen stil zal moeten blijven staan. En beste mensen, we kunnen de plaatselijke bevolking in zulke gevallen absoluut niet missen.

Dus, draaien met die handel, dat is in alle opzichten beter !

En liefst niet alleen op Molendag een beetje de blitz maken, 't moet vaker !

De nieuwe affiche laat, zoals u ziet, een waterrad zien.

Tijdens een bespreking in september 1983 (ja, dan beginnen we inderdaad al aan de komende Molendag te werken) werd geopperd dat het wel op zijn plaats zou zijn als we de water(rad)molens eens in het zonnetje zouden zetten. Het is nu al de twaalfde Molendag, en verder dan een silhouetje tussen andere silhouetten in, hadden deze molens het nog niet gebracht op de affiches.

Nico van Weelden heeft dit idee verder uitgewerkt, en er is weer eens een totaal andere affiche uit zijn tekenpen gevloeid.

Omdat een waterrad meestal zwart is, hebben we deze affiche dus ook simpelweg zwart-wit gemaakt.

Het resultaat is een zeer originele affiche, die ook op tien meter afstand nog zeer goed leesbaar is. En ze hangen nu eenmaal niet altijd overal direct voor je snufferd. Dus duidelijkheid is belangrijk.

Er zullen wellicht windmolenaars zijn, die het maar niks vinden dat er geen molen op staat.

Denk dan nog maar eens aan de slagzin van vorig jaar, die de Hollandsche Molen hanteerde. Molens draaien niet van wind alleen ! Die was natuurlijk wel anders bedoeld, maar onze uitleg nu is, dat de watermolens een kleine tien procent van het totaal uitmaken en dat ze daarom hoognodig eens een aan hen gewijde affiche verdienen.

We hebben al erg leuke en goede reacties gehad, die er op wijzen dat we inderdaad een goede keus hebben gedaan.

Iedereen, die actief met een molen in de weer is, krijgt weer een affiche met sticker en foldertje toegezonden, uiteraard gratis.

Voor diegenen die affiches en/of stickers willen nabestellen (we rekenen op veel nabestellingen !) volgt hierna het adres en de prijzen.

Verkrijgbaar via giro 2903693 t.n.v. Werkgroep Nationale Molendag te Muiderberg.

Prijzen : 1 affiche plus sticker f 6,25 franko

extra affiches : f 2,25 per stuk, echter pas franko bij 5 stuks

extra stickers : f 0,60 per stuk, eveneens franko vanaf 5 stuks

Bij bestellingen van slechts enkele stuks, gelieve u f 1,25 extra over te maken voor de portokosten.
U zult begrijpen, dat verzending van slechts enkele stuks ons anders méér kost dan de opbrengst ervan. En wij moeten ook uitkomen !
Dus gewoon ruim bestellen, dan voorkomt u die f 1,25.

Ook krijgt iedere aktieveling weer een invulformulier toegezonden, waarop weer de draaiende molens vermeld kunnen worden.
Ik heb vorig jaar enige malen commentaren gekregen over de opgaven die in De Molenaar worden afgedrukt. Enkelen van u hebben kennelijk het idee, dat ik persoonlijk heel Nederland doorhobbel op die dag, en dat de opgaven die vermeld staan, dus van mij afkomstig zijn.
Nou vergeet 't maar. Ik ben uiteraard op Molendag op De Zwaluw in Hoogeveen en nergens anders.
Wat in De Molenaar vermeld staat, is niets anders dan wat aan mij wordt opgegeven. En als daar een molen tussen staat, die al jaren niet meer lopen wil, dan is dat jammer. Maar ik weet echt niet van alle Nederlandse molens hoe ze erbij staan.
Dus gezien het commentaar dat er toch was, zou ik iedereen willen vragen de formulieren met de grootst mogelijke zorg in te vullen. Anders zijn er altijd weer mensen die in de pen moeten klimmen.
In Hoogeveen komen nu nog steeds formulieren binnen over de 11e Molendag, Ja, echt waar ! Dat heeft natuurlijk helemaal geen zin.
Ik zou dus ook nog iedereen willen verzoeken de formulieren zo snel mogelijk naar Hoogeveen te willen sturen.
De artikeltjes per provincie in De Molenaar kunnen dan ook veel eerder geschreven worden, waardoor ze natuurlijk winnen aan publiciteitswaarde.
Vorig jaar stond het laatste stukje pas in oktober in De Molenaar. Dat moet anders. Maar help ons dus in eerste instantie door de formulieren direct na de Molendag in te sturen. Nog steeds aan antwoordnr. 600, dus gratis ja.

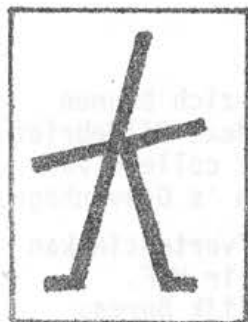
Elke jaar wordt kort voor Molendag een persbericht uitgezonden.
Als wij tijdig de diverse activiteiten uit den lande opgegeven krijgen dan kunnen wij die activiteiten vermelden.
Hierdoor krijgt u uiteraard extra publiciteit.
Wat niet tijdig aan ons wordt opgegeven is evengoed toch nog zinvol te gebruiken, omdat wij 's avonds veel telefonische vragen over activiteiten in het gehele land krijgen.
Het is dus altijd zeer nuttig om uw speciale bezigheden op Molendag aan ons door te geven. Het moeten natuurlijk inderdaad wel bijzondere activiteiten zijn. Dat uw molen draait op Molendag is natuurlijk al heel erg mooi, maar beslist geen unicum.

Een fijne dag met veel wind toegewenst (en laat wapperen die wimpel) door de

Werkgroep Nationale Molendag

Dick Abelskamp
Nico van Weelden

Gerlof Schaap
Bert van Uffelen
Valkenlaan 8, 7905 AA Hoogeveen
Tel. 05280 - 71991

Gemeente 's-Gravenhage

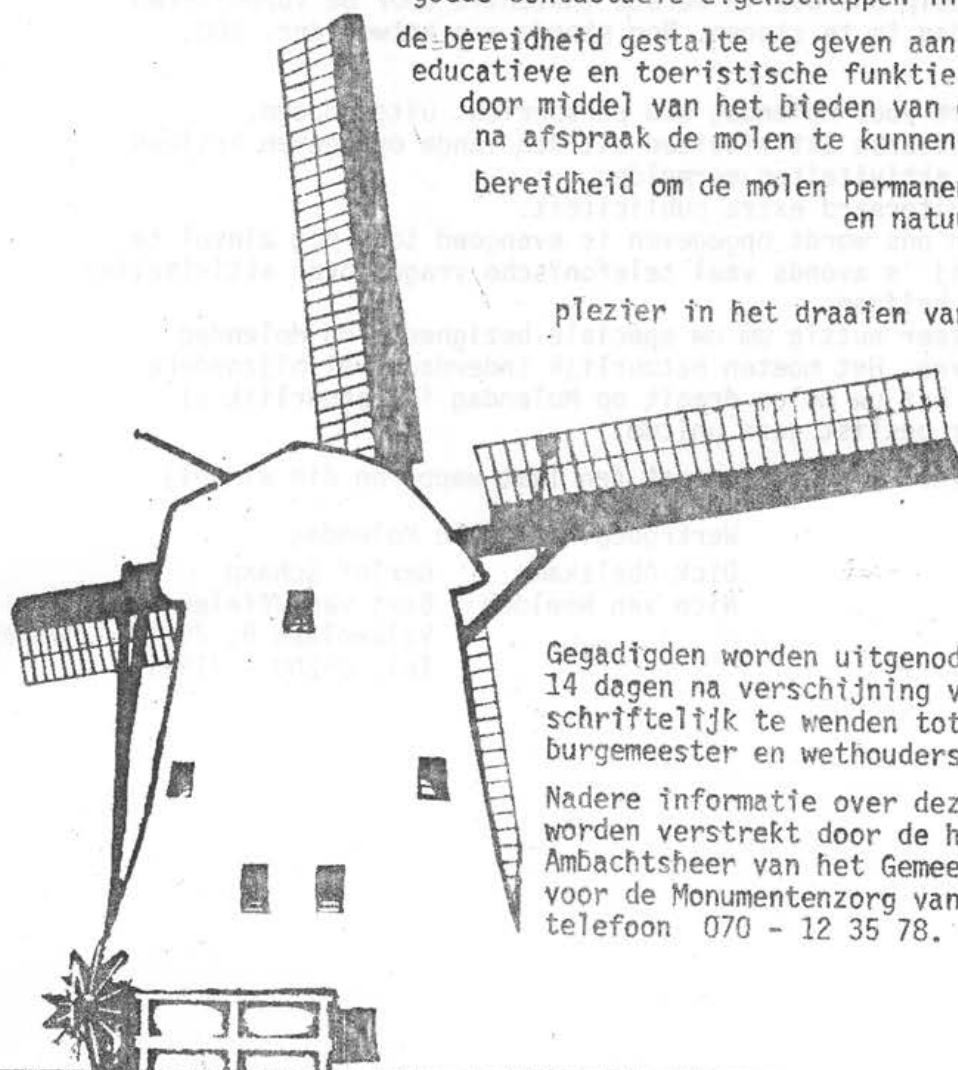
gevraagd:

ten behoeve van de Laakmolen te 's Gravenhage
een (vrijwillig) **molenaar**

geboden worden : - de beschikking over een volledig gerestaureerd
en voor 's Gravenhage uniek monument van bedrijf
en techniek (voormalig gemaal)
- vrije bewoning van de inpandige molenaarswoning
- de eventuele maal- en draaipremie

en gevraagd : - vakbekwaamheid, blijkend uit het bezit van het
diploma/getuigschrift van "De Hollandsche Molen",
Vereniging tot behoud van Molens in Nederland.
- goede contactuele eigenschappen in verband met:
de bereidheid gestalte te geven aan de zogenaamde
educatieve en toeristische functie van de molen
door middel van het bieden van de mogelijkheid
na afspraak de molen te kunnen bezichtigen.
bereidheid om de molen permanent te bewonen
en natuurlijk

plezier in het draaien van een molen !

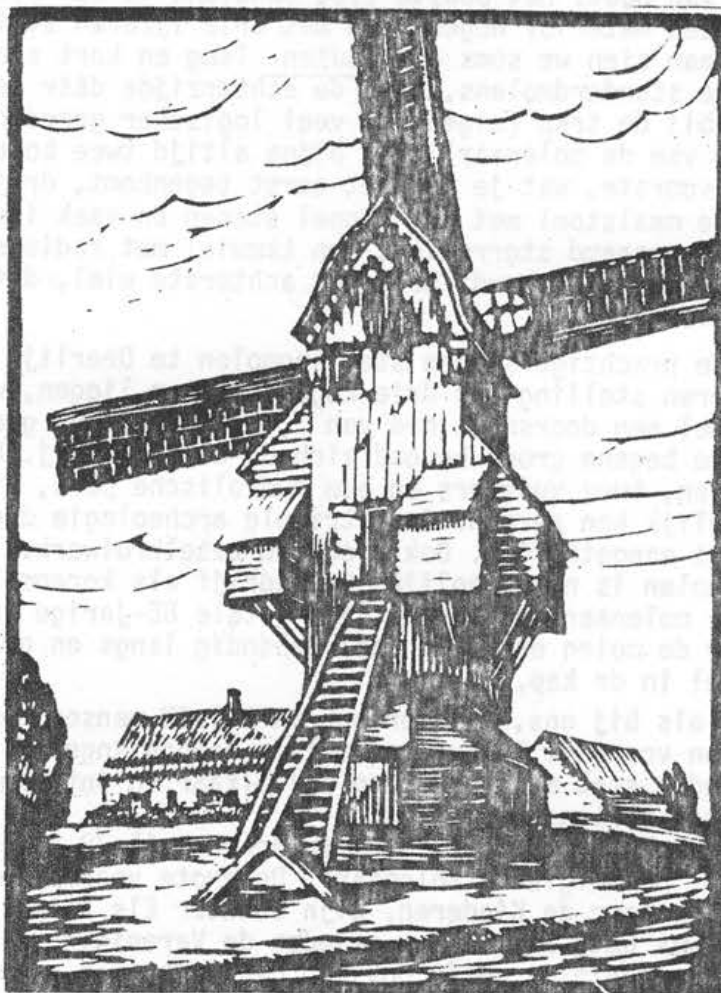

Gegadigden worden uitgenodigd zich binnen
14 dagen na verschijning van deze Gildebrief
schriftelijk te wenden tot het college van
burgemeester en wethouders van 's Gravenhage.

Nadere informatie over deze afvertentie kan
worden verstrekt door de heer ir H.F.
Ambachtsheer van het Gemeentelijk Bureau
voor de Monumentenzorg van 's Gravenhage,
telefoon 070 - 12 35 78.

Op 14, 15 en 16 oktober jl. bezocht het bestuur België. Wij beperkten ons bezoek tot het Nederlandstalige deel en kwamen in contact met molenliefhebbers uit Vlaanderen en de Kempen.

Wat wij daar deden en wat de bedoeling van het bezoek was, zal ik in het onderstaande proberen te vertellen.

Allereerst iets over de molens en over de organisatie van het molenbehoud in België.

Aansluitend aan ons provincies Noordbrabant en Limburg vinden we direct over de grens nog veel standerdmolens of, zoals men daar zegt, staakmolens. Direct valt dan op, dat het vaak om zeer oude molens gaat. De vernieuwingsdrang of de geldmiddelen waren daar vroeger niet in zo grote mate aanwezig dan in noordelijk Nederland, waardoor veel minder standerdmolens door bovenkruiers werden vervangen.

Als je zo'n standerdkast binnenstapt valt de sfeer direct op. Die is zoals je je voorstelt dat deze in de middeleeuwen was.

Heel oude onderdelen en inscripties, bepaalde, soms primitief aandoende konstrukties of onderdelen plaatsen je in een historische ruimte, waar je onwillekeurig met een zekere eerbied doorheen loopt.

Vanzelfsprekend zien we dan ook veel open standerdmolens, die bij ons veel minder voorkomen.

Die oude konstrukties vinden we ook in enkele bovenkruiers. Daar draait de kap op een zetelkruiwerk, dat eigenlijk uit de standerdmolen werd afgeleid. Heel uniek en indrukwekkend is zo'n konstruktie, die je eerst gezien moet hebben voordat welke tekening daarvan dan ook, je iets zegt. Zo vinden we er tal van afwijkende konstrukties en onderdelen, die een bezoek aan de Belgische molens zo interessant maken. Ik zal er nog een paar noemen.

De vlaamse vang vinden we in de Kempen maar juist niet speciaal in Vlaanderen ! Daar wordt nog veel de bandvang toegepast, zowel van ijzer als van hout. Het oudste type bandvang is een uit één stuk gebogen plank van een meter of negen, die met drie ijzeren strippen wordt verstevigd. Daaraan zien we soms een houten lang en kort sabel-ijzer.

In de standerdmolens, waar de achterzijde daar de voorkant wordt genoemd, dus bij de trap (eigenlijk veel logischer geredeneerd vanuit het gezichtspunt van de molenaar) zijn bijna altijd twee bovenwielen aanwezig.

Het voorste, wat je dus het eerst tegenkomt, drijft de voormolen aan. Dat is de maalstoel met het koppel stenen en vaak inplaats van een schijffloop een zogenaamd sterrewiel, een kamwiel met radiale kammen.

De achtermolen wordt door het achterste wiel, dat tevens vangwiel is, aangedreven.

In de prachtige stenen stellingmolen te Deerlijk zagen we behalve de ijzeren stelling ook drie koppel stenen liggen, waarvan het kleinste koppel een doorsnede had van 1,85 meter en de grootste 2,10 meter. Op de begane grond bevond zich de olieslagerij. Er waren twee koller-gangen, twee vuisters en een hydrolische pers, die ongeveer 20 bulen tegelijk kon persen. Industriële archeologie die bij ons niet meer wordt aangetroffen. Ook hier een zetelkruiwerk.

De molen is nog dagelijks in bedrijf als korenmolen en wordt bediend door molenaar de Clercq. Zijn vitale 85-jarige vader begeleidde ons door de molen en kroop heel behendig langs en over alle balken van de zetel in de kap.

Net als bij ons, zijn er ook in België mensen geweest, die zich al jaren voor het behoud van molens hebben ingezet. Maar zo'n 5 - 10 jaar geleden stak men de koppen bij elkaar en ontstonden er meer georganiseerde verbanden.

Daar zal ik U er een paar van noemen. Al 78 jaar lang verschijnt het blad "De Belgische Molenaar". De grote voorman en oprichter hiervan was de heer de Kinderen. Zijn dochter Els zette dit werk voort.

Zij was het, die 5 jaar geleden de Vereniging "Levende Molens" oprichtte. Deze vereniging geeft ook een blad uit, dat gekombineerd wordt met de "Belgische Molenaar". Zij verzetten erg veel werk om molenrestauraties op gang te brengen en heeft al heel wat positieve resultaten bereikt.

Men gaat als volgt te werk: Als een vervallen molen onder de aandacht komt gaat men op zoek naar plaatselijke enthousiaste molenliefhebbers die dan een plaatselijke vereniging tot behoud van hun molen oprichten. Deze gaan in gesprek met de overheden. Het eerste wat moet gebeuren is de molen te classificeren, dat is hetzelfde als bij ons op de monumentenlijst zetten. Niet alle molens zijn nl. geclassificeerd.

Daarna wordt een restauratieplan opgesteld.

Veel werk wordt in dit verband door vrijwillig molenaars verricht.

Het is een ontdekking om te ervaren, dat ook over onze grenzen heen vrijwilligers actief bezig zijn. Dat sterkt je in het idee om onverminderd door te gaan met eigen werk voor molenbehoud.

Die vrijwilligers zijn niet in Nederland opgeleid en de vraag is hoe het in België toegaat. De grote man achter de schermen is Paul Bauters.

Nu reeds voor de derde keer verzorgt hij een gedegen opleiding tot vrijwillig molenaar. Als basis voor de theorie wordt met zijn boek "Vlaamse Windmolens" gewerkt.

Met mevrouw de Kinderen en de heer Bauters was vooraf overlegd over ons bezoek en zij hadden een prachtig programma voor ons opgesteld. Behalve het bezichtigen van een aantal interessante molens, zouden we met elkaar van gedachten wisselen over de opleidingen tot vrijwillig molenaar en de problemen rondom molenbehoud.

Ons bestuur is van mening, dat het nodig en nuttig is om elkaar over de grenzen heen te leren kennen. Want onze gebieden hebben eenzelfde historische achtergrond, vormen één cultuurgebied. Wat molens betreft vormt het gezamenlijk molenbezit een eenheid en vullen het belgische en het nederlandse molenbestand elkaar in historische zin prachtig aan. Wat hier in Nederland al lang tot het verleden behoort en dus verdwenen is, vindt men over onze grens terug. En veel van de toepassingen bij ons vonden hun oorsprong in Vlaanderen.

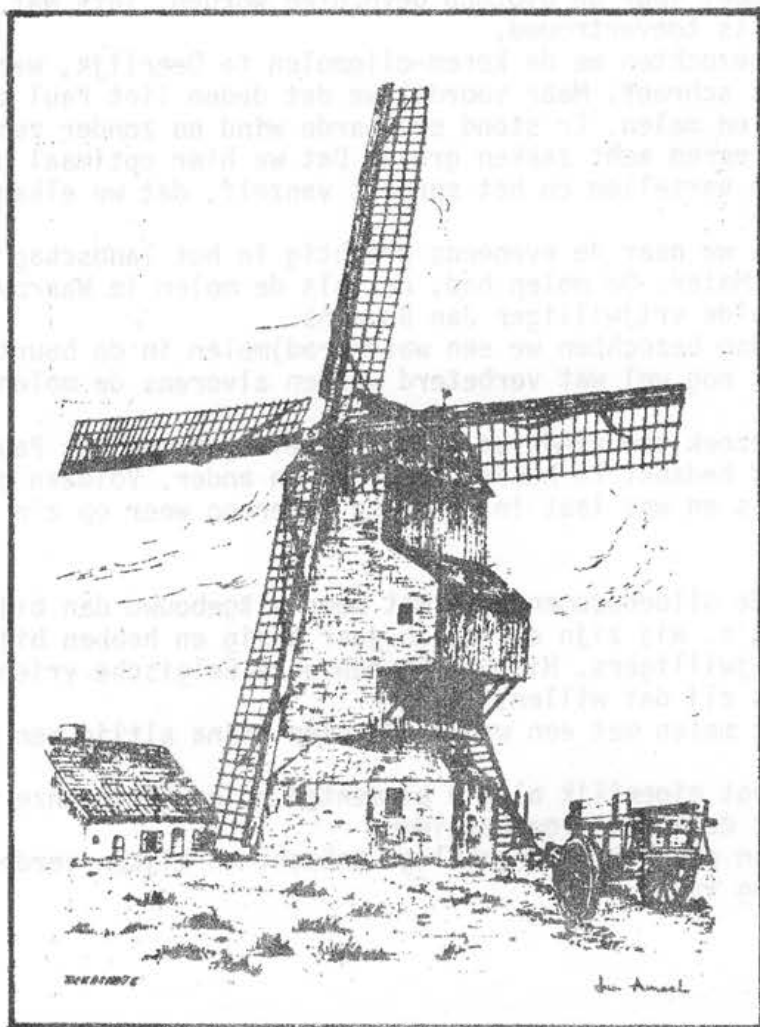
Maar wat meer over onze tocht.

Op vrijdagavond 14 oktober kwamen wij aan in ons hotel in Oudenaarde. De volgende morgen werden wij door Els en Paul verwelkomt. We reden naar Gistel, waar wij op het gemeentehuis door de Burgemeester en de beide wethouders welkom werden geheten.

De heel bijzondere standerdmolen van Gistel was vorig jaar gerestaureerd door molenmaker Peel, die ook aanwezig was. Daar de kosten vrij hoog waren opgelopen volgde er van verschillende zijden uiteraard kritiek. En dat men vanuit Nederland nu belangstelling voor de molen toonde ondersteunde de juistheid van de beslissing destijds om de molen te restaureren, aldus de burgemeester.

Men was in zekere zin door onze komst vereerd.

Het was moeilijk voor ons om afscheid van de molen te nemen, want het was allemaal heel bijzonder en mooi !!

In plaats van teerlingen was een ronde muur gemetseld. Deze bevond zich gedeeltelijk in de belt, waarop de molen stond. Zo ontstond een ruimte, het Kot, vandaar de naam kotmolen, die plaats bood aan een oliewerk. We zagen een stel kantstenen (vrij smal) of kollergang en in de toch betrekkelijk kleine ruimte een dubbel voorslag, wentelas en twee vuisters. Alles aangedreven door een ijzeren as, die door de holle, uit vier delen opgebouwde, standaard liep.

In de kast zelf twee koppels stenen voor de meelproductie.

De combinatie meelmolen en oliemolen eronder vindt men ook op enkele andere plaatsen en zelfs in een houten achtkant (Arendonk).

De bij de ontvangst door het gemeentebestuur aangeboden lunch smaakte uitstekend.

In de namiddag bezochten we de standerdmolen met vliegende stelling te Meulenbeke. Ook dit was een kotmolen.

Omdat hier geen belt aanwezig was en men toch bij het gevlucht moest komen om zeil voor te leggen was een met de kast meedraaiende stelling gemaakt. Zoiets als het schavot bij een paltrók.

De avond brachten wij door in het molenaarshuis van de standerdmolen in Huisse, beiden in eigendom van Paul. Hij had de molen zelf naar deze plaats laten overbrengen om hem zodoende van de ondergang te redden.

Mevrouw Bauters had voor een uitstekende maaltijd gezorgd, waarin heel kunstig een molenmotief verwerkt zat.

Tot in de late uurtjes bleven we in het sfeervolle en verantwoord gerestaureerde molenaarshuis.

We bevonden ons hier in de Vlaamse ardenennen, een gebied in Oost-Vlaanderen.

En wat een volkomen biotoop !

Een schitterend landschap, nagenoeg ongerept uit vroeger eeuwen tot ons gekomen en uniek ook wat de windvang betreft.

Maar zelfs hier moet voor de biotoop gevochten worden, iets wat Paul en de zijnen wel is toevertrouwd.

De volgende dag bezochten we de koren-ollemolen te Deerlijk, waarover ik hierboven al iets schreef. Maar voordat we dat deden liet Paul zijn molen voor ons draaien en malen. Er stond een harde wind en zonder zeil maalden we in enkele uren acht zakken graan. Dat we hier optimaal genoten hoef ik U niet te vertellen en het spreekt vanzelf, dat we elkaar 'gevonden' hadden.

Na Deerlijk reden we naar de eveneens prachtig in het landschap gelegen standerdmolen te Mater. De molen had, net als de molen in Wanroy, drie zolders. Daar maalde vrijwilliger Jan Bouwens.

Tot slot van de dag bezochten we een water(rad)molen in de buurt van Mater. Hier moest nog wel wat verbeterd worden alvorens de molen weer zou kunnen malen.

Hierna was het bezoek ten einde en werd afscheid genomen van Paul en Els na hen uitgebreid bedankt te hebben voor een en ander. Voldaan ging iedereen naar huis en was laat in de avond iedereen weer op z'n plaats van bestemming.

Natuurlijk is onze Gildedocumentatie wat meer uitgebreid dan bij onze Belgische collega's. Wij zijn ook al 15 jaar bezig en hebben bijna 500 geslaagde vrijwilligers. Hiervan kunnen onze Belgische vrienden gebruik maken als zij dat willen.

Bij hen staat het malen met een werkende molen bijna altijd een korenmolen, voorop.

Hun opleiding bevat eigenlijk al die elementen, die wij in onze vervolgcursus 'malen met de steen' voorbereiden.

Zij propageren dan ook het kleinschalige ambacht en kijken verder dan hun mollenneus lang is.

Want de molen staat niet als een geïsoleerd monument in zijn omgeving. Hij maakt deel uit van de dorpsgemeenschap, is daarvan een geïntegreerd onderdeel, zelfs op sommige momenten het middelpunt. Hij is in staat om ons te voorzien van het basisvoedsel, het meel voor ons brood. En daardoor bestaat er bij velen ook een emotionele band met de molen en zijn baas.

De molen kenmerkt zich door ambachtelijkheid en kleinschaligheid. Daardoor staat hij dicht bij de mens, die er met plezier zijn werk kan doen en weet wat hij doet en waarom. En juist dat element missen velen in onze huidige samenleving. Vaak zonder plezier doen we dingen waarvan de essentie ons ontgaat en waar we geen zicht hebben op het eindresultaat. De techniek heeft ons overvleugeld en tot een dermate grootschaligheid geleid, dat wij de zin van ons werk niet meer kunnen doorgronden. De visie van onze Belgische vrienden sluit dan ook aan bij de doelstellingen die bij ons door organisaties als "De kleine aarde", "Memo" en milieudefensie worden uitgedragen. Dan kijken we over onze, soms te enge, molengrenzen heen en plaatsen die in een breder kader. Dat deze verbreding van onze visie noodzakelijk is, staat voor mij vast. Als we het maatschappelijk draagvlak van ons molenbehoud metterdaad willen verbreden, betekent dat, dat we niet uitsluitend meer leden werven voor onze vereniging of stichting. Maar dan dienen we de betekenis van het molenbehoud te verbreden en uit te diepen.

Paul Bouters schreef in *Levende Molens* van januari 1982 hierover het volgende:

"Wij gaan uit van de zekerheid, dat monumenten onherroepelijk moeten vergaan - alle wettelijke bescherming ten spijt - als men ze bejagent als statische symbolen van een vervlogen beschaving.

De "crisis" waarvan thans iedereen de mond vol heeft blijkt, niet zonder enige ironie, gunstige mentale en sociaal-ekonomische voorwaarden te scheppen voor een herwaardering van het kleinschalige in het algemeen en van de molens in het bijzonder.

Deze crisis is geen voorbijgaand ekonomisch verschijnsel. Het is een beschavingscrisis. Een bepaalde vorm van leven en werken, die omschreven kan worden als technokratisch-industrieel ekonomisme, kraakt in al zijn voegen. Hij gaat ten onder aan eigen mateloze en niet zelden misdadige overdrijvingen.

Hij is ongemeen verderfelijk voor het landschap, het milieu en de mens. Als wij willen overleven moeten wij het gewetensvoller en menselijker aanpakken.

Een van de voorwaarden daarvan blijkt de noodzakelijkheid van kleinschaligheid te zijn. Molens nu zijn typische symbolen van kleinschalige ambachtelijkheid. Zij getuigen van een ekonomisch leven naar mensenmaat. Het is in die zin dat wij ze willen herwaarderen.

Molenzorg is dus geen vrijblijvende nostalgieke salonbedrijvigheid. Zij dient gesitueerd te worden in de sociale en ekonomische werkelijkheid van onze tijd.

Daarom hebben wij de aansluiting willen maken met het 'vakkundig' aspekt van de maalderij. Molens kunnen slechts weder ingeschakeld worden in hun oorspronkelijke funktie wanneer zij de ekonomische bestemming krijgen die zij steeds hebben gehad.

Wij weten dat dit geen geringe opdracht is. De dramatische menselijke en maatschappelijke gevolgen van enkele decennia gigantische industrialisering is een historische dwaasheid. De remedie is nog erger dan de kwaal. Het 'ombuigen' vergt echter enorm veel moed en verbeelding - eigenschappen die zgn. leidende politici nooit blijken te hebben - om anders te denken en dienovereenkomstig te leven." Aldus Paul Bouters.

Wij kunnen nog veel van hen leren

Wie zich wil abonneren op Leyende Molens kan zich opgeven bij
Redactie en administratie
Grote Baan 197
2380 RAVELS België Kosten 350 Bfrs. per jaar.

Gerbrand de Vries

ADVERTENTIES

Er bestaat bij het Gilde een mogelijkheid om advertenties (gratis) te plaatsen voor b.v. een maalsteen, boeken over molens e.d. Maar onder de molenaars bestaan ook andere wensen, die minder materieel en meer gevoelsmatig zijn. Want wat doe je als poldermolenaar, als je het alleen zijn goed zat bent, maar omdat je tamelijk afgelegen woont in je molen, weinig contact hebt met je medemensen ? Juist ! En voor deze molenaars willen wij graag wat ruimte geven om hun wensen kenbaar te maken in de Gildebrief. Ziehier dan het eerste verzoek. Van wie de advertentie komt, maken wij niet bekend. Diegenen, die erop willen reageren, worden verzocht de brief aan de ledenadministratie (Zwarteweg 70, 1412 GE Naarden) te sturen, met linksboven op de envelop 'Molenaar Gildebrief'. Vermeldt geen afzender op de envelop. Het gaat alleen de molenaar aan, voor wie de brief bestemd is en niet de ledenadministratie. De ledenadministratie stuurt de brieven door naar de betreffende molenaar.

Poldermolenaar van + 45 jaar zou graag in contact komen met een jonge vrouw van + 40 jaar (liefst zonder kinderen thuis) om samen met hem de molen te laten draaien en malen en een gezellige sfeer te scheppen in de pas geleden geheel inwendig opgeknapte wipmolen.

WIE BEHEERST EEN OF MEER VAN DE MODERNE TALEN ?

Sinds vele jaren bezit het Gilde een informatie-blad in het Nederlands en in het Engels, betreffende het Gilde. De tekst geeft globale informatie wat het Gilde is, wat haar doelstellingen zijn en hoe zij is ontstaan. Wat wij echter nog niet hebben is exemplaren in het Frans, Duits en Spaans.

Onze vraag ligt natuurlijk voor de hand. Wie kan en wil voor het Gilde één van deze vertalingen maken ?

Het contact met buitenlandse molenliefhebbers is de laatste jaren in een stroomversnelling geraakt, waardoor de behoefte aan dergelijke, anderstalige informatie is gegroeid. Wie wil zich hierop storten of heeft mensen in zijn of haar kennissenkring, die dit geheel belangeloos zou willen verzorgen ? De redactie houdt zich beleefd aanbevolen.

Bij voorbaat hartelijk dank.

Het is enige tijd rustig geweest in het genre "In oude ansichten", maar nu zijn er dan toch bij de Europese bibliotheek weer een paar deeltjes verschenen. Wij ontvingen:

1. "Molens in West-Brabant in oude ansichten" door H.P.J. Loos en A.H.P.M. Meesters. Prijs f 33,75

Een korte inleiding en 76 afbeeldingen (eigenlijk wat meer, want op sommige bladzijden staat meer dan één foto). De auteurs kondigen in hun inleiding al aan dat men verschillende "wat jongere" ansichtkaarten en foto's aantreft. "Deze werden opgenomen omdat hierop de wieksystemen staan afgebeeld, die thans bij veel restauraties zijn 'weg-gerestaureerd'. En inderdaad treft men naast vele heel oude, contrastarme en onscherpe afbeeldingen, een aantal recente foto's aan.

Erg jammer is, dat nergens een indicatie wordt gegeven over de ouderdom van de opnamen; hoe oud (of hoe jong) is die foto nu eigenlijk, vraagt men zich (te) vaak af. Wel geven de schrijvers vaak aan hoe de huidige toestand van de molen is, en zelfs welke (vrijwillige) molenaar er nu op maalt. En dat is natuurlijk informatie die weer erg gauw veroudert. De afbeeldingen staan in alfabetische volgorde van plaatsnaam. Helaas ontbreekt een registertje of inhoudsopgave van deze plaatsnamen, of een kaartje waarop te zien is welk (beperkt) gebied dat "West-Brabant" nu precies omvat.

2. "De molens van Amsterdam in oude ansichten, deel 3" door Mr. J.H. van den Hoek Ostende. Prijs f 36,--

Het contrast tussen dit boekje en het hiervoor besproken deel over West-Brabant is wel erg groot. In de eerste plaats krijgt men voor nog geen rijksdaalder méér, het dubbele aantal afbeeldingen (152), een grondige inleiding met duidelijke terreinafbakening, uitgebreide verantwoording van de foto's, opsomming van geraadpleegde literatuur, negen plattegrondjes en een register van molennamen.

En hier wordt wel zoveel mogelijk gepoogd aan te geven uit welke tijd de opnames dateren. Het gaat in dit deel 3 van Amsterdam om gebieden die door deze stad in 1896, 1921, 1966 en 1978 zijn geannexeerd. (Ter herinnering: deel 1 omvatte het gebied binnen en rond de Singelgracht, deel 2 het toenmalige landelijk gebied van Halfweg tot Diemen en van Landsmeer tot Amstelveen). Nu treffen we opnamen van delen rond Sloten, Sloterdijk, Haarlemmerweg, Nieuwer-Amstel, Watergraafsmeer, Ouder-Amstel, Ransdorp, Nieuwendam, Buiksloot enz. Het betreft hier vaak polders, en de auteur, die ook oog heeft voor oude gemalen, laat daarvan ook menige foto zien. Voorts een aantal binnen-opnamen van molens, wat we in deze boekjes zelden aantreffen. Met deze drie delen over de Amsterdamse molens, heeft Van den Hoek een schitterend en goed gedocumenteerd beeld gegeven van de molenpracht in en rond Amsterdam in vroeger tijd.

3. "De oude Nederlandse maten en gewichten" door J.M. Verhoeff.

Uitg. P.J.Meertens-Instituut voor Dialectologie, Volkskunde en Naamkunde, Keizersgracht 569, Amsterdam. Tel. 020 - 234698.

Ook te bestellen bij de boekhandel : ISBN 90 70389 07 X. Prijs f 18,50 (+ wellicht f 4,25 verzendkosten)

Veel vrijwillige molenaars grasduinen wel eens in oude archieven naar de geschiedenis van hun molen, een polder, of een bepaalde landstreek. Vaak ook bezit men oude bestekken van een molen, of landkaarten waarop de meest vreemde eenheden voorkomen voor lengte, oppervlakte enz. De wetenschap die zich bezighoudt met het herleiden van de waarden van deze oude eenheden heet "historische metrologie", en op dit gebied was eigenlijk geen goed, overzichtelijk naslagwerk voorhanden. Daar is met dit boekje nu duidelijk verandering in gekomen. Na een inleiding, en aanwijzingen voor het gebruik, bestaat het boek (totaal 132 bladzijden) uit twee delen: een geografisch overzicht en een woordenlijst.

In het geografisch overzicht kan men wel bijna elk denkbare plaats, dorp of stad in Nederland opzoeken om vervolgens te lezen welke eenheden daar werden gebruikt voor gewichten, lengtematen, vlaktematen, voor droge waar, granen, inhoudsmaten, natte waar enz. Zomaar even een voorbeeldje : In Sebaldeburen had men als lengtemaat een roede van 4,65 meter, een vlaktemaat van 1 gras, wat overeenkwam met 0,52 hectare. Voor de maten van Simpelveld wordt wat betreft gewichten, lengte- en vlaktematen verwezen naar Kerkrade, voor graanmaten naar Heerlen, terwijl de natte waar in Simpelveld als het bier betrof werd gemeten in kannen van 1,49 liter elk, maar voor wijn in kannen van 1,39 liter elk.

U ziet wel hoe gedetailleerd de gegevens zijn ! Nog één citaat : de in (water)molenaarskringen zo bekende Hondsbosse roede was 3,42 meter. In het tweede gedeelte, de woordenlijst, staan alfabetisch alle maten die er hebben bestaan nog eens opgesomd, met hun overeenkomstige waarde in het huidige internationale stelsel van eenheden. Ooit geweten dat een "beestenwei" in Twente 0,56 ha was ? (maar in Drente 0,67 ha.) Kortom, een ideaal boekje voor iedereen die wel eens in oude geschriften maten tegenkomt, waarvan hij de juiste waarde zou willen weten.

Eric Zwijnenberg.

MEDEDELINGEN VAN DE CONTACTCOMMISSIE ZUID-HOLLAND

Ditmaal verzenden wij geen uitnodigingen, maar nodigen wij u langs deze weg uit tot het bijwonen van onze halfjaarlijkse contactavond

VRIJDAGAVOND 13 APRIL 1984 in CAFE "DEN HOEK" te HAASTRECHT
(bij de ophaalbrug in het centrum)

Het programma omvat:

1. Jaarverslag
2. Bestuursmutaties
3. Pauze
4. Film

Hoofdmoot van ons programma zal ditmaal vormen een 1 1/2 uur durende film van de heer Geertse uit Koudekerke over molen "De Lelie" aldaar.

Vooruitziend naar een gezellige bijeenkomst
De contactcommissie Zuid-Holland

bundelen hun activiteiten

In de loop der jaren is tussen deze twee, op molengebied actieve Gilden, een brug geslagen door de leden van het Gilde van Vrijwillige Molenaars. De redenen, die hiertoe leidden, waren en zijn latent of actief aanwezig in iedere vrijwilliger, die op een maalvaardige korenmolen terecht komt.

Als men echt enthousiast aan het werk gaat als geslaagd vrijwilliger met een kersvers getuigschrift op zak, wil men toch met de molen echt malen. Na enige tijd versiert men wat graan en laat dit met meer of minder sukses over de steen lopen. Heeft men de smaak eenmaal te pakken, dan wordt het van 'kwaad' tot 'erger' en wordt er gemalen ! Maar, ja altijd weer een maar, wordt er wel gewerkt zoals het zou moeten en/of kan ?

Na veel mislukkingen en vallen en weer opstaan komt er dan wel een produkt, dat gebruikt kan worden door een plaatselijke bakker of door een groep partikulieren. In het allerbeste geval kan men wel komen tot een goed lopend geheel.

Eerlijk gezegd, zitten beide Gilden met deze gang van zaken een beetje in hun maag. De vrijwillige molenaars, die het heel ver schoppen, of het verder willen brengen, melden zich na korte of lange tijd bij het Ambachtelijke Korenmolenaarsgilde aan.

En die vrijwilligers hebben nu gezorgd voor het tot elkaar komen van de beide gilden.

Reeds geruime tijd bestaat er een goed kontakt vanuit het Gildebestuur met de nieuwe voorzitter van het Ambachtelijke. En na diverse gesprekken, zittend op de kuipdeksels en via de telefoon is men ongeveer een klein jaartje geleden eens officieel om de tafel gaan zitten en bleek de visie op deze kwestie van beide zijden als een legpuzzel in elkaar te passen. Men was er al gauw van overtuigd, dat men gezamenlijk er naar toe moest werken op dezelfde lijn te gaan zitten, wat de opleiding betreft van vrijwillige molenaars tot aankomend korenmolenaar. Deze ideeën hebben nu vaste vorm aangenomen en heeft men gezamenlijk de hand aan de ploeg of liever gezegd, aan de licht, geslagen. De ideeën gaan uit naar een vijfdelige cursus wat theorie betreft en zal door vier docenten gegeven worden.

Van alle gebieden zijn de schrijvers, tevens docenten, bekend en de terreinafbakening van de leerstof is al duidelijk.

1. Het boek "Zingende Stenen" van D. Abelskamp docent D. Abelskamp
2. Aanvullende molentechniek, waaronder graanopslag, vertikaal en horizontaal graantransport, reinigen van graan, mengen van graan en het builen. docent D. Abelskamp
3. Warenkennis, kwaliteiten van granen (met name tarwe en rogge) bepaling van kwaliteit (vochtgehalte, eiwitgehalte, bakwaarde) rassen, enzovoort docent Dr. B. Belderok
4. De exploitatie van een molenaarsbedrijf, a) Juridische zaken, o.a. bedrijfsvormen. b) Financiële zaken, o.a. belastingen, verzekeringen, heffingen e.d. c) Afzet van produkten: bakkers, partikulieren, loonmalen. d) Prijsopbouw. e) Voorbeeld van een bedrijfsexploitatie. docent R. Batenburg
5. Promotie en Publiciteit van een korenmolenaarsbedrijf. docent J. Houdijk

Om de samenwerking tussen beide Gilden goed te coördineren, zal er een cursuscommissie ingesteld worden, waarin beiden vertegenwoordigers in zullen hebben. Deze commissie tezamen met de docenten zullen er op toezien dat de opleiding zo breed mogelijk zal zijn, maar dat bepaalde zaken elkaar niet zullen overlappen.

Voorlopig zal deze groep de volgende taken tot een goed geheel moeten uitbouwen :

1. De commissie als redactie. Het beoordelen van de geschreven teksten, zodat deze goed op elkaar aansluiten
2. De inhoud. Zijn er onderwerpen vergeten ?
3. Het drukken van de map "Vakcursus voor korenmolenaar" naast het al bestaande "Zingende Stenen".
4. Praktische uitwerking en organisatie.
Aantal avonden, plaats theorie, praktijkplaatsen.
5. Financiën. Alle kosten voor de cursus, prijs van de cursus, mogelijkheden van subsidie en/of sponsoring.

Van de kant van het Gilde van Vrijwillige Molenaars zullen afgevaardigd worden Gerard Barendse en Gerrit Pouw. Van de Ambachtelijke zijde Hans Dobbe en de genoemde docenten.

Het Gilde-bestuur is erg blij met deze opzet en zij verwacht dat dit voor beide Gilden een uitstekende zaak is, die door vele vrijwilligers zal worden toegejuicht.

De gehele zaak zal op de voorjaarsvergadering nadrukkelijk aan de orde komen, dus zij, die nu al geïnteresseerd zijn, weten waar ze naar toe moeten in april !

De redactie.

AAN ONZE MOLENAARS

In het jubileumjaar 1983 van de Vereniging De Hollandsche Molen, waarin het zestigjarig bestaan werd gevierd, werd de blauwe wimpel ontworpen.

Iedere molenaar, die bereid was om bezoek te ontvangen kon de wimpel verkrijgen. Het doel hiervan was om toeristen uit binnen- en buitenland te laten weten welke molens voor publiek opengesteld zijn.

Wij hopen dat veel bezoekers van de molens lid zullen worden van De Hollandsche Molen of van een plaatselijke of regionale vereniging of stichting.

Om opgave als lid te vergemakkelijken heeft De Hollandsche Molen een uniforme strooifolder laten maken.

Tegen betaling van de verzendkosten kan iedereen deze folder telefonisch (020 - 238703) of schriftelijk bij De Hollandsche Molen bestellen per 100 stuks of veelvoud daarvan.

De Hollandsche Molen doet haar best om het symbool van een te bezoeken molen, de Blauwe Wimpel, zoveel mogelijk bekendheid te geven.

En ieder, die alsnog een wimpel wil gebruiken, kan deze bij De Hollandsche Molen bestellen voor f 17,50 per stuk (incl. verzendkosten).

Zonder porto f 15,--. Gironummer van de Vereniging is 11 35 90.

Met dit alles hoopt De Hollandsche Molen een goed eind op weg te komen naar de 10.000 leden.

Een vergroting van het ledental van De Hollandsche Molen of van de plaatselijke verenigingen of stichtingen is hard nodig.

En bedenk.... MOLENS DRAAIEN NIET VAN WIND ALLEEN.

Gerbrand de Vries.

KLEIN TYPE-FOUTJE VAN 80 KM !

Het moet de vrijwillig molenaar P. Hofkamp wel vreemd overgekomen zijn te lezen in de Gildebrief, dat op 3 oktober 1983 examens waren afgenomen op zijn molen.

Het zal je toch maar gebeuren, zoiets belangrijks ! en je weet er niets van af. Maar na enkele ogenblikken van verbijstering drong het tot hem door, dat het Hoogeveen moest zijn i.p.v. Heerenveen.

Het stond er echter toch zwart op wit. Helaas het was een typefoutje of speelde hiermee "de wens van de gedachte" in de redactie ?

Vrijwilliger Hofkamp zag e.e.a. nogal positief, meldde ons het foutje en maakte van de gelegenheid gebruik om enige mededelingen te doen omtrent de molen "Welgelegen" te Heerenveen.

De verheugende berichten zijn, dat de Lions-club eertijds huurder van ruimte in de molen, is vertrokken. Dat er vervolgens een koppel 17der kunststenen op de steen/stellingzolder is bijgekomen, een spoorwiel compleet met 104 kammen is aangebracht en een rondsel met 29 staven.

Er komen nog nieuwe vloeren met de benodigde luiluiken. De grote toegangsdeuren worden weer in ere hersteld en verschillende werktuigen moeten nog geïnstalleerd worden.

De grote wens van de vrijwillig molenaar is nog een twee koppel stenen ! Wie heeft er hier of daar nog eentje slingeren ? Ook losse onderdelen, zoals spil, staakijzer, bolspil enz. enz. zijn van harte welkom.

Dus mensen, strijk je hand eens over het hart. Waar ligt dergelijk spul reeds jaar en dag ongebruikt ? Een ander is er dolgelukkig mee.

Al met al toch zeer positief nieuws uit het stoere Friese deel van ons landje.

De Redactie.

STROOIFOLDER

De meeste verenigingen en stichtingen voor molenbehoud kunnen een belangrijk deel van hun werkzaamheden verrichten dank zij de bijdrage van hun leden of donateurs.

Bij de werving van leden/donateurs kan een folder goede diensten bewijzen. Het laten maken van zo'n folder is meestal een kostbare zaak omdat de oplage beperkt blijft.

De kosten per folder zijn dan vaak aan de hoge kant, ze variëren van f 0,35 tot f 0,75 afhankelijk van de uitvoering.

Om dit bezwaar te ondervangen heeft de vereniging De Hollandsche Molen een strooifolder ontworpen en laten drukken die door iedere vereniging stichting kan worden gebruikt.

Er staat algemene informatie over molens op en er is een ruimte vrijgelaten waarin iedere vereniging/stichting haar eigen naam en adres kan zetten. Verder kan een deel van de folder worden gebruikt om de lezer in de gelegenheid te stellen zich als lid op te geven van de plaatselijke-, regionale of landelijke vereniging/stichting.

De folder heeft een formaat van eenderde A4 en is ongevouwen.

Per 100 exemplaren zijn ze aan de bovenzijde gelijmd zodat een bundeltje ontstaat. Daarin zit een gaatje waardoor het bundeltje opgehangen kan worden.

Hoe zijn de folders te gebruiken?

Zij kunnen bij elke brief ingesloten worden.

Elke molenaar kan er een aantal in zijn molen ophangen en het bezoek wijzen op de mogelijkheid lid of donateur te worden.

Zijn er tentoonstellingen of andere evenementen op molengebied waar veel bezoek komt, dan kan men de bezoekers met behulp van de folder wijzen op de mogelijkheid actief mee te doen aan het molenbehoud.

De Hollandsche Molen biedt iedere vereniging/stichting en elke andere belangstellende de gelegenheid om de folder bij haar te bestellen.

De folder wordt gratis geleverd. Alleen de verzendkosten moeten betaald worden. Verkrijgbaar vanaf 3 maart 1984.

"De Hollandsche Molen", Herengracht 476, 1017 CB AMSTERDAM Tel. 020 - 238703

MOLENZEEFDruk SINT ANTONIUSMOLEN TE EKSEL (Belgisch Limburg)

Enkele jaren geleden heeft de Vereniging voor Natuurbehoud te Roosendaal een zeefdruk uitgegeven ter ondersteuning van een molenrestauratieproject in Vlaanderen. Deze affiche, waarop de Huisekoutermolen te Huise (Vlaanderen) stond, is geheel uitverkocht.

Er is nu een 2e zeefdruk gemaakt en wel van de Sint Antoinusmolen te Eksel. Het formaat van de affiche is 50 x 70 cm. en hij is gedrukt op stevig papier. De zeefdruk werd, evenals de vorige, vervaardigd in de zeefdrukkerij "De groene Zonck" van Harry Schaiken in Wouw. Elk exemplaar werd volledig met de hand vervaardigd en heeft vier drukgangen ondergaan!

De totale oplage bleef beperkt tot 150 exemplaren. Elke zeefdruk is genummerd (rechtsonder).

U kunt deze affiche bestellen door f 7,-- of 125 Belgische Frank te storten op girorekening 1918320 of bankrekening 174341628 t.n.v.

Penningmeester V.V.N., Vincentiusstraat 7 te Roosendaal.

De prijzen zijn inclusief portokosten. Graag vermelden: zeefdruk Eksel.

De opbrengst komt ten goede aan een Vlaamse molenrestauratie.

Voor verdere inlichtingen belt U : 01650 - 41661.

Op vrijdag 27 april a.s. zal door de heer Collier een lezing gehouden worden met als onderwerp "HET WEER". De heer Collier is van beroep weerkundige en als zodanig in dienst van de Belgische luchtmacht. Eveneens is hij een van de mensen achter het Nederlandse radioprogramma "Met het oog op morgen." Hij levert zijn bijdrage aan de verzameling weerspreuken.

Tijdens de lezing zal het weer zoveel mogelijk in al zijn aspecten worden belicht. De nadruk zal echter liggen op de praktijk voor de vrijwillige (wind-)molenaar, maar ook anderen zijn welkom. Al enkele keren eerder heeft de heer Collier een zelfde voordracht gehouden voor Belgische leerling-molenaars, als onderdeel van de cursus van de (inmiddels bij veel Nederlandse molenaars bekende) heer Paul Bauters.

De leden van de Contactcommissie N.Brabant-Oost, die de lezing van de heer Collier in een collegezaal van de universiteit in Gent hebben bijgewoond, zijn ervan overtuigd dat de lezing ook voor Nederlandse vrijwillige molenaars zeer de moeite waard is. Naast een serie dia's zal er ook een film vertoond worden, opgenomen vanuit een satelliet.

De lezing zal gehouden worden in ZAAL DEN BROUWER te Moergesteel (bij Tilburg) : adres Rootven 11 Tel.nr. 04243 - 1360

Parkeergelegenheid is op korte afstand voldoende aanwezig op het St. Jansplein naast de R.K.-kerk.

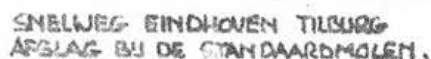
Aanvang is 20.00 uur, maar er wordt stipt begonnen. Iedereen wordt daarom verzocht om 19.45 uur aanwezig te zijn. Het geheel is uiterlijk 23.00 uur afgelopen.

Vanaf 18.30 uur zal ook de standerdmolen van Moergestel te bezichtigen zijn. Bij voldoende wind en indien tijdig gereed na de - thans in uitvoer zijnde - restauratie, zal de molen ook malend te zien zijn.

Meer informatie is te verkrijgen bij de Contactcommissieleden :

Arnold Naaykens 04255 - 1919 Gerard Sturkenboom 040 - 816072

De aanwezigen zal een kleine bijdrage gevraagd worden, als tegemoetkoming in de kosten.

Een Franse molenorganisatie, de A.R.A.M., onderdeel van een restauratievereniging RAMPERT, heeft bij de Franse en Nederlandse regering subsidie aangevraagd ter financiering van een 'studenten-uitwisseling' tussen beide landen.

Die subsidie is toegekend door beide regeringen. Nu moet er dus een uitwisseling van vrijwillige molenaars geschieden tussen beide landen.

De bedoeling is:

Wij als Gilde sturen 10 leden in de leeftijd van 17 t/m 20 jaar voor een werkbezoek van twee weken in de maanden juli of augustus 1984 naar Frankrijk. Onze regering betaalt 80% van de reiskosten van deze jongeren, tot een maximum van + f 350,-- per persoon.

De Franse regering betaalt de verblijfkosten in Frankrijk en de excursies.

Nu is onze vraag : Wie wil hiervan gebruik maken ?

De voorwaarden om mee te mogen, zijn :

- a. leeftijd tussen 17 t/m 20 jaar
- b. liefst geslaagd lid, anders minimaal 1 jaar actief lid (Contactcommissie of instructeur wordt benaderd om inlichtingen)
- c. Deelname in volgorde van inschrijving, bij meer dan 10 aanmeldingen.

In Frankrijk wordt gezorgd voor twee 'leiders'. De reiskosten moeten voorgeschieden worden door de jongeren zelf, ze worden later terugbetaald.

Wat precies de werkzaamheden zijn, is nog niet bekend. Wij eisen in ieder geval van de Fransen, dat het direct met molens te maken heeft !

Uit Frankrijk komen 5 (geen jongeren !) personen, die 4 dagen naar ons land komen op een soort oriëntatiebezoek. Zij zijn hier te gast van onze regering. Zij zullen op hun verzoek, zoveel als mogelijk, bezoeken afleggen aan molens, die pas gerestaureerd zijn of waar de restauratie nog in volle gang is. Ook wordt er gedacht aan het bezoeken van één of twee molenmakersbedrijven.

Deelnemers aan de werkweken kunnen hun brief sturen aan :

Mevr. E.N. Pouw-Schipper, Zwarteweg 70, 1412 GE Naarden.

WAT WAS DAT VOOR EEN MOLENZAAK ??

De vorige vraag betrof, zoals velen ons meedeelden het ROERIJZER van het vuister in de oliemolen.

Er schijnen toch veel vrijwillige molenaars uit oliemolen-arme streken te zijn, die hun weetje weten. Uit de Zaanstreek verwacht je uiteraard correcte reacties, maar de spreiding was over het gehele land.

Elders in deze Gildebrief weer een nieuwe.

We wachten dus maar weer af.

LIJST VAN MOLENBIOTOOPWACHTERS

bijgewerkt per 1 maart 1984

- GRONINGEN-OOST Gemeenten: Bellingwedde, Finsterwolde, Nieuwe Pekela, Oude Pekela, Oosterbroek, Scheemda, Vlagtwedde en Winschoten
B. Oomkens, Vondellaan 6, Winschoten. Tel. 05970 - 14269
- GRONINGEN (rest van de provincie) B. Dijk, Molen "Eolus", Aduarderdiep 3,
Den Ham (Gr.) Tel. 05903 - 1722
- NOORD-FRIESLAND Gemeenten: Het Bildt, Ferwerderadeel,
G.v.d. Beek, Lage Heerenweg 108, Marrum (Fr.)
- ZUIDOOST-FRIESLAND Gemeenten: Smallingerland, Heerenveen, Oost-Stellingwerf
West-Stellingwerf
P. Hofkamp, Tjaerdlân 8, Bakkeveen Tel. 05169 - 1415
- NOORDELIJK MIDDEN FRIESLAND Gemeenten: Leeuwarden, Leeuwarderadeel, Menaldumadeel
Franekeradeel
W.A. Hofkamp, S. de Zeestrjitte 5, Deinum Tel. 05107 - 1607
- ZUIDELIJK MIDDEN FRIESLAND Gemeenten: Boornsterhem en Scharsterland
Meyr. J.W. Wildervanck-van 't Eind, Jousterweg 4, Haskerhorne
Tel. 05138 - 3000
- AMELAND J.J. Kienstra, v.d. Stratenweg 8, Nes-Ameland Tel. 05191 - 2644
- NOORDOOST-FRIESLAND Gemeenten: Dantumadeel, Kollumerland & Nieuw-Kruisland,
Achtkarpsen, Tietjerksteradeel, Dongeradeel
J. van Tilburg, Helderstraat 42, Dokkum Tel. 05190 - 2769
- ZUIDWEST-FRIESLAND Gemeenten: Sneek, Wymbritzeradeel, Lemsterland, Gaasterland
H.J.C. v.d. Woude, Galamagracht 21 A, IJlst Tel. 05155 - 1403
- WESTELIJK FRIESLAND Gemeenten: Wonseradeel, Bolsward, Harlingen, Littenseradeel,
Nijeferd, Terschelling
L.J. Sierkstra, Molenweg 43, Witmarsum Tel. 05175 - 1922
- NOORD-DRENTE Gemeenten: Roden, Rolde, Vries, Peize, Norg, Gasselte, Gieten,
Zuidlaren
A. de Beer, Hunzelaan 5, Gasselternijeven Tel. 05999 - 2563
- ZUIDOOST-DRENTE Gemeenten: Emmen, Dalen, Sleen, Zweeloo, Coevorden
J. Tigelaar, Peelstraat 55, Erica Tel. 05914 - 2492
- ZUIDWEST-DRENTE Gemeenten: Hogeveen, Beilen, Diever, Havelte, De Wijk, Vledder,
Ruinen, Nijeveen, Zuidwolde
A. van Uffelen, Valkenlaan 8, Hogeveen Tel. 05280 - 71991
- NOORD-OVERIJSSSEL Gemeenten: Gramsbergen, Hardenberg, Hasselt, Brederwiede,
Avereest, IJsselmuiden, IJsselham, Oldemarkt, Staphorst
Drs. C.J. Bos, Volkerak 38, Zwolle Tel. 05200 - 33997
- KAMPEN J. Liefstink, L.v.Egmondstraat 4, Kampen Tel. 05202 - 15568
- "SALLAND" Gemeenten: Zwolle, Dalfsen, Ommen, Raalte, Olst, Wijhe,
Diepenveen, Bathmen, Holten, Deventer
W.L.S. Buchta, Noord 68, Zwolle Tel. 05200 - 34015
- GOOR & HAAKSBERGEN , benevens : ACHTERHOEK NOORDOOST. Gemeenten: Goor, Haaksbergen,
Neede, Borculo, Laren,
A.W. Verheyen, Fazantstraat 41, Haaksbergen Tel. 05427 - 4617
- REST VAN TWENTE Gemeenten: Almelo, Enschede, Hengelo, Ootmarsum, Denekamp,
Vriezenveen, Tubbergen, Weerselo, Rijssen, Hellendoorn, Diepenheim
C.E.A.M. Cornelissen, Menkemaborg 3, Almelo Tel. 05490 - 63333

ACHTERHOEK OOST Gemeenten: Aalten, Winterswijk, Lichtenvoorde en Eibergen
A.G.J. Esman, Huenderstraat 3, Eibergen Tel. 05454 - 1994

ACHTERHOEK NOORDWEST Gemeenten: Zelhem, Vorden, Steenderen, Ruurlo
O.P. Koch, Lindeseweg 20, Vorden Tel. 05752 - 6821

WARNSVELD D.J. Abelskamp, Laan 1940-1945 nr. 2, Warnveld Tel. 05750 - 25068

LIJMERS Gemeenten: Bergh, Didam, Doetinchem, Hummelo & Keppel,
 Zevenaar, Duiven, Wehl en Angerlo
G. Voorneman, Schaapsdrift 75, Zevenaar Tel. 08360 - 23848

VELUWE OOST en ACHTERHOEK ZUID Gemeenten: Apeldoorn, Voorst, Wisch, Dinxperlo,
 Gendringen
J. Smit, Arendshorst 29, Ede (Gld) Tel. 08380 - 32462

VELUWE NOORDWEST Gemeenten: Nijkerk, Putten, Ermelo, Nunspeet, Elburg, Barneveld
N. Zevenbergen, Harderwijkerweg 22, Garderen Tel. 05776 - 1638

VELUWE NOORDOOST Gemeenten: Oldebroek, Hattem, Epe en Heerde
A. Hanekamp, Annenkamp 10, Wapenveld Tel. 05206 - 79691

WAGENINGEN H. Dobbe, Harnjesweg 56, Wageningen Tel. 08370 - 18120

LIENDEN A.J. Hellings, Prinsenlaan 25, Bennekom Tel. 08389 - 8675

VALBURG F. Wille, Dr.A.R.Holstraat 5, Zetten-Betuwe Tel. 08880 - 2617

EDE F.H.J. Klein Tank, Rienderstein 9, Ede (Gld) Tel. 08380 - 17189

CULEMBORG & MAURIK H.de Kock, Bachlaan 28, Culemborg Tel. 03450 - 7301

TIELERWAARD OOST (plaatsen, geen gemeenten): Geldermalsen, Buren, Varik,
 Zoelen en Wadenoyen
D. Veenstra, Wadenoyenlaan 417, Tiel Tel. 3440 - 14293

LINGE-WEST & BOMMELERWAARD-OOST (plaatsen, geen gemeenten): Beesd, Deil-Enspijk, Hurwenen
 Maasdriel
J. Knegt, Zeek 6 ("Het IJzeren veulen", Achterste Molen) Hellouw

ARNHEM Stichting Vrienden v.d. Gelderse Molen, Klarendalseweg 82, Arnhem
 Tel. 08335 - 1077 (Otterloseweg 122, Ugchelen-Apeldoorn)

RIJK VAN NIJMEGEN (plaatsen, geen gemeenten): Nijmegen, Groesbeek, Kekerd,om,
 Heumen, Overasselt, Nederasselt, Alverna, Wijchen, Beuningen
E.v.d. Woude, Maanstraat 61, Nijmegen Tel. 080 - 770725

LAND VAN MAAS EN WAAL (plaatsen, geen gemeenten): Winssen, Afferden, Bergharen,
 Hernen, Batenburg, Beneden-Leeuwen, Alphen a.d.Maas, Dreumel
 Heerewaarden
A.H.M. Hoogstraten, Irenestraat 26, Druten Tel. 08870 - 2522

RIVIERENGEBIED (plaatsen, geen gemeenten): Waardenburg, Haften, Nederhemert,
 Zuilichem en Hellouw
Jb.Verwey, Molenstraat 17, Zuilichem Tel. 04187 - 1508

UTRECHT WEST Gemeenten: Lopik, Montfoort, Harmelen, Abcoude (zonder Baambrugge)
 Kockengen, Wilnis, Loenen, Breukelen
M. Dolman, Kastanjelaan 4, Harmelen Tel. 03483 - 2122

UTRECHT OOST Gemeenten: Utrecht, Nieuwegein, Wijk bij Duurstede, Amerongen
 Rhenen, Veenendaal
H.A.v.d. Hoef, Secr.de Jonglaan 34, Bunnik Tel. 03405 - 63125

MAARTENSDIJK (Utr) Dorpen: Groenekan en Westbroek
T. Oosterhuis, Hondsdraf 17, Maartensdijk Tel. 03461 - 2911

NIGTEVECHT & WEESP W. Pfeiffer, Achtergracht 57, Weesp

GOOI & MAARSSSEN Gemeenten: 's Graveland, Laren, Muiden, Naarden,
 Nederhorst den Berg, Maarssen (incl.Tienhoven)
E.N.Pouw-Schipper, Zwarteweg 70, Naarden Tel. 02159 - 45428

AMSTERDAM-NOORD & LANDSMEER Mej. L. Goofers, Dorpsstraat 26, Holysloot
 (Amsterdam N) Tel. 02904 - 491

AMSTERDAM & OMGEVING (plaatsen, geen gemeenten) Amsterdam (zonder Noord),
Baambrugge, Ouderkerk a/d Amstel, Amstelveen
R.A. Gommers, Molen "Het Hoog & Groenland", Rijksweg 2
Baambrugge-Abcoude Tel. 02949 - 1932

EDAM J.G. Kemper, Burg.Versteeghsingel 2 (Molen) Edam
Tel. 02993 - 68868

AALSMEER, HAARLEMMERMEER & RIJNSATERWOUDE: D. Prins, Olympiastraat 23,
Rijsenhout-Aalsmeer Tel. 02977 - 20187

HAARLEM & Omgeving Gemeenten: Haarlem, Haarlemmerliede & Spaarnwoude, Velsen
C.W. van Dijk, Helsinkistraat 6, Haarlem Tel. 023 - 337127

ZAANSTREEK & PURMEREND E. Smit, Acacialaan 41, Wormerveer Tel. 075 - 283123

UITGEEST & LIMMEN G. de Vries, Limmerweg 4, Uitgeest Tel. 02513 - 12166

AKERSLOOT (zonder Zuidoost Schermer) : P. Huygens, Buurtweg 29, Akersloot
Tel. 02513 - 12746

EGMOND E. Zwijnenberg, Nic. Beetskade 40, Alkmaar Tel. 072 - 125682

MIDDEN NOORDHOLLAND Gemeenten: Opmeer, Obdam, Heerhugowaard
H. Mulder, Veenhuizerkade 3 (Molen) Heerhugowaard Tel. 02207 - 13002

ALKMAAR & OMSTREKEN Gemeenten: Alkmaar, Heiloo, Bergen, Schoorl, Warmenhuizen
St. Pancras, Langedijk
Alkmaarse Molen Vereniging, Postbus 125, Bergen (NH)

BEEMSTER & SCHERMER (incl. Akersloter deel v.d. Schermer)
R. Wolfswinkel, Dorpsstraat 38, Oterleek-Schermer Tel. 02207-13704

WESTFRIESLAND Gemeenten: Hoorn, Venhuizen, Stede Broec, Drechterland
J. Beers, Zuiderdijk 57, Schellinkhout-Venhuizen Tel. 02293 - 3151

NIEDORP, ENKHUIZEN & WOGNUM Mevr. J.W. Pieffers-Hollmann, Roerdompstraat 18,
Enkhuizen Tel. 02280 - 17201

WERVERSHOOF & NOORDER KOGGENLAND (Midwoud) : A. Peereboom, Kalverstraat 27,
Wervershoof Tel. 02288 - 2720

HARENKARSPEL J.v.d. Heijden, Postbus 34, Kalversteeg 2, Monnickendam
Tel. 02995 - 4710

BARSINGERHORN, TEXEL & WIERINGEN : C. Boutkan, Fregatstraat 62, Den Helder
Tel. 02230 - 32662

ZIJPE & SINT MAARTEN: Mevr. A. Heere, Korte Belkmerweg 10, 't Zandt (NH)
Tel. 02247 - 890

WOERDEN W. van Krieken, Wilhelminaweg 1, Woerden Tel. 03480 - 17332

LISSE, NOORDWIJK & NOORDWIJKERHOUT: Ir. J.H. v.d. Veek, Kanaalstraat 203
Lisse Tel. 02521 - 13711

LEIDEN, OEGSTGEEST & WARMOND: H. Waalewijn, Ruige Hoek 15,
Burgerveen-Haarlemmermeer Tel. 01721 - 8658

RIJNLAND Gemeenten: Alkemade, Zoeterwoude, Rijnsburg, Katwijk, Wassenaar
Voorschoten
D.W.J.M. Jansen, Postbus 29, Zoeterwoude Tel. 070 - 274201 &
079 - 272285

KRIMPENERWAARD Gemeenten: Gouda, Reeuwijk, Driebruggen, Vlist, Bergambacht,
Schoonhoven, Haastrecht
Ir. C.J. Pluygers, Treebord 28, Reeuwijk Tel. 01829 - 2900

WESTLAND NOORD Gemeenten: Nootdorp, Schipluiden, Delft
J.A.M. Spruit, Molenviergang no. 8, Zevenhuizen Tel. 01802 - 2613

- SCHIELAND Gemeenten: Zevenhuizen, Zoetermeer, Berkel & Rodenrijs, Benthuisen
G. Ottevanger, Molenviergang no. 4, Zevenhuizen Tel. 01802 - 2502
- SCHIEDAM Werkgroep Molenbiotoop Vrijwillige Molenaars, Noordvest 40
Schiedam
- ALPHEN A/D RIJN & BODEGRAVEN : L. Verwilt, Lupinesingel 628, Alphen a/d Rijn
Tel. 01720 - 21269
- WESTLAND ZUID Gemeenten: Maassluis, Maasland, Rozenburg, Monster, Vlaardingen
's Gravenzande, Hoek van Holland (Rotterdam)
G.J.W. van Bussel, Burg. Molenbroekstraat 2, Delfgauw
Tel. 015 - 571069
- WOUBRUGGE - DORDRECHT Gemeenten: Rotterdam (zonder Hoek v. Holland) Ridderkerk,
Heerjansdam, Dordrecht - Den Haag, Rijswijk, Voorburg,
Leidschendam, Wateringen; Leiderdorp, Hazerswoude, Koudekerk a.d.
Rijn, Woubrugge
F.J. Gundlach, Leidsestraatweg 15 - Flat 419, Den Haag
Tel. 070 - 838562
- ALBLASSERWAARD Gemeenten: Arkel, Bleskensgraaf, Giessenburg, Gorinchem,
Goudriaan, Groot-Ammers, Hardinxveld-Giessendam, Hoornaar, Langerak,
Molenaarsgraaf, Ottoland, Oud-Alblas, Schelluinen, Streefkerk
A. v.d. Graaf, Heulkamp 25, Nieuwpoort-Langerak Tel. 01843 - 1316
- NIEUW-LEKKERLAND & ALBLASSERDAM C. Noorlander, Jan van Arkelstraat 38
Nieuw-Lekkerland
- VIJFHEERENLANDEN Gemeenten: Hei- en Boeicop, Lexmond, Meerkerk, Noordeloos,
Leerdam
B. Monster, Prins Bernhardstraat 14, Vianen Tel. 03473 - 71539
- VOORNE-PUTTEN C.J. de Looze, Paardebloemstraat 14, Klaaswaal (Hoekse Waard)
Tel. 01864 - 3196
- HOEKSE WAARD (zonder Zuid-Beijerland): J.A.M. Hogenboom, Dokwerkerlaan 35,
Oud-Beijerland Tel. 01860 - 3834
- ZUID-BEIJERLAND M.P. Hunink, Molendijk 25, Zuid-Beijerland Tel. 01866 - 2127
- GOEREE-OVERFLAKKEE (zonder gem. Oostflakkee): P. Lodder, Enkele Ring 43
Sommelsdijk
- OOSTFLAKKEE H. Star, Eisenhowerlaan 17, Oude Tonge
- SCHOUWEN-DUIVELAND A. Flikweert, Erling Steenstraat 19, Nieuwerkerk
(Sch.Duiveland) Tel. 01114 - 2329
- Eiland THOLEN & ST. PHILIPS LAND : O. Huiskamp, Beatrixstraat 21, Tholen-stad
Tel. 01660 - 2187
- WALCHEREN (zonder Middelburg): Joh. Hoefkens, Veerseweg 75, Middelburg
- MIDDELBURG Mevr. P. van Leyen, Weidezicht 52, Goes Tel. 01100 - 20585
- NOORD-BEVELAND J.N. Cevat, Julianastraat 54, Wissenkerke
- Gem. GOES A.L. Boonman, Paardenweg 6, Goes Tel. 01100 - 4843
- Gem. BORSSELE H. Heuseveldt, Korteweg 6, Driewegen (Zd.Beveland)
Tel. 01195 - 365
- Gem. KAPELLE P.C. van Willegen, Westkanaaldijk 79, Wemeldinge Tel. 01192 - 2243
- Gem. REIMERSWAAL J. Wagenaar, Plassenweg 9, Waarde (Zd.Beveland)
Tel. 01134 - 1498

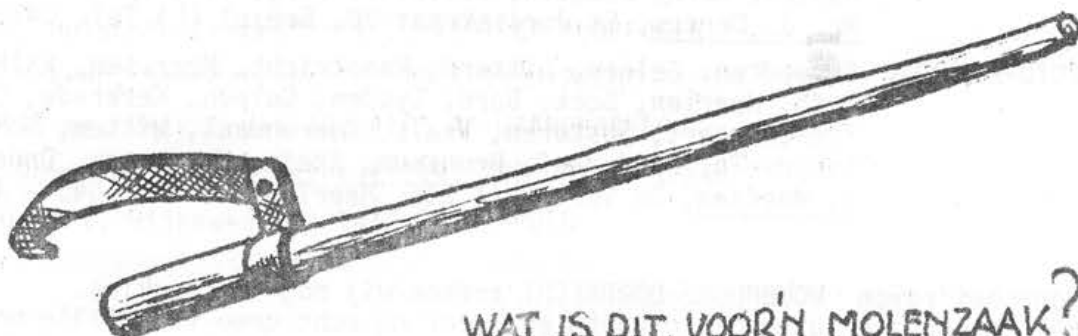
- ZEEUWS VLAANDEREN WEST Gemeenten: Oostburg, Sluis, Terneuzen
J.J. van Luyck, Mariastraat 40, Cadzand
- ZEEUWS VLAANDEREN OOST Gemeenten: Hontenisse, Hulst, Axel
A. van Jole, Fred. Hendrikstraat 75, Kuitaart (Z.VI)
 Tel. 01142 - 286
- BRABANT NOORD Gemeenten: Werkendam, Woudrichem, Wijk-Aalburg, Dussen,
 Heusden, Drunen en Vlijmen
C.C. Fitters, Nieuwkuyksestraat 134, Nieuwkuijk Tel. 04108-3719
- WEST-BRABANT I Gemeenten: Hooge- & Lage Zwaluwe, Zevenbergen, Etten-Leur,
 Rucphen, Hoeven, Wouw, Zundert, Nieuw-Ginneken en Goirle
N. van Eekelen, Herelsestraat 26, Heerle -bij Wouw (NB)
 Tel. 01658 - 1453
- WEST-BRABANT II Gemeenten: Roosendaal & Nispen, Steenbergen, Halsteren,
 Bergen op Zoom, Huybergen, Terheijden, Willemstad, Nieuw-Vossemeer
J. Verpaalen, St. Josephstraat 56, Roosendaal Tel. 01650 - 41661
- BRABANT MIDDEN Gemeenten: Sprang-Capelle, Loon op Zand, Raamsdonk,
 Made & Drimmelen, Oosterhout, Dongen
M. Treffers, Wilhelminastraat 19, Sprang-Capelle Tel. 04167 - 77853
- BRABANT MIDDEN ZUID Gemeenten: Oisterwijk, Oirschot, Hilvarenbeek,
 Moergestel en Vessem c.s.
J. Wengelaar, Rietveldlaan 9, Eindhoven Tel. 040 - 447482
- Omgeving EINDHOVEN Gemeenten: Eindhoven, Veldhoven, Bergeyk, Luyksgestel
 Hoogeloon, Waalre
P.J. v.d. Winkel, Van Vorststraat 37, Eindhoven Tel. 040 - 430113
- ZUIDOOST-BRABANT Gemeenten: Deurne, Asten, Bakel & Milheeze, Geldrop
 Valkenswaard, Budel, Someren, Mierlo, Nuenen c.a., Heeze
J.G.M. Coppens, Molenhuisweg 4, Vlierden-Deurne Tel. 04930 - 1430
- OSS en Omgeving Gemeenten: Oss, Gemert, Geffen, St. Michielsgestel, Ravestein,
 Nistelrode, Rosmalen, Schijndel, Uden, Zeeland, Lieshout, Lith,
 Boekel; Megen, Haren & Macharen
B.C.A. Verbruggen, Van Tienhovenstraat 5, Oss Tel. 04120 - 3421
- NOORDOOST-BRABANT & NOORD-LIMBURG Gemeenten: Beers, Boxmeer, Cuyk, Haps,
 Mill & St. Hubert; Oploo, St. Anthonis & Ledeacker; Schaijk,
 Wanroy-Arcen & Velden, Bergen (L), Gennep, Horst, Mook &
 Middelaar, Ottersum, Venray
A.N. Wortman, Dennenlaan 9, Heijen (L) Tel. 08851 - 3064
- MIDDEN-LIMBURG WEST Gemeenten: Weert, Nederweert, Stramproy, Grathem,
 Grevenbicht, Roggel, Heel & Panheel, Heythuyzen, Baexem
G.W.M. Fijen, Postbus 2734, Nederweert Tel. 04951 - 32278
- MIDDEN-LIMBURG OOST Gemeenten: Beesel, Roermond, Maasbree, Kessel, Neer
 Haalen, Horn, Beegden, St. Odiliënberg, Vlodrop
Mr. J. Derckx, St. Jorisstraat 38, Beesel (L) Tel. 04704 - 1390
- ZUID-LIMBURG Gemeenten: Geleen, Sittard, Maastricht, Meerssen, Valkenburg,
 Nuth, Heerlen, Beek, Born, Eysden, Gulpen, Kerkrade, Simpelveld,
 Stevensweert, Susteren, Vaals, Voerendaal, Wittem, Schinnen,
 Schinveld, Landgraaf, Brunssum, Stein, Margraten, Onderbanken
J. Meessen, De Vossekuil 236, Heerlen Tel. 045 - 419804

Voor het rayon WOUBRUGGE-DORDRECHT zoeken wij nog versterking.
 Het is een zeer uitgebreid rayon en is er nu echt geen vrijwillig molenaar
 die de heer Gundlach kan helpen en een gedeelte van dat rayon op zich nemen ?

Opgaven graag aan: Evert Smit, Acacialaan 41, Wormerveer Tel. 075 - 283123

NIEUWE LEDEN VAN HET GILDE

J. van Houselt, Donkerstraat 4 B, 4064 CZ HEESSELT
V.L. de Ziel, A.J. Ernststraat 747, 1082 LK AMSTERDAM
R. Heidema, De Wiek 50, 9285 VZ BUITENPOST
P.G. Hoogendoorn, Akersluis 4, 1066 EZ AMSTERDAM
A. Bruynzeel, Puoldijk 39, 9035 VC DRONRIJP
R. Blonk, Kerkstraat 307, 1521 JM WORMERVEER
C.C.M. Steolinga, Assendorperdijk 172, 8012 EK ZWOLLE
M.P.G. van den Bercken, Burg.Conraetzstraat 27, 5913 BA VENLO
C.A. Pouw, Noorderbuurt 18, 1271 XK HUIZEN
P.J.H. Hulshof, Irenestraat 1, 7651 CP TUBBERGEN
K.E. Bekker, Breedstraat 76, 3512 TX UTRECHT
I. Willems, Veerstraat 18, 4181 AG WAARDENBURG
F.H. Robaard, Gronausestraat 119, 7533 BX ENSCHEDE
F. Ruppert, Rijksweg 24, 1412 BA NAARDEN
N.A.C. Westerdal, Valkstraat 11, 3514 TG UTRECHT
P.J. de Winter, Molenweg 12, 1645 WK SCHERMER-URSEM
A.P.M. Agterbos, Pianohof 43, 4876 VK ETEN-LEUR
A.L. Schaap, Sibrandaheerd 152, 9373 NV GRONINGEN
A.M. de Bruin, Fop Smitstraat 14 A, 2953 XE ALBLASSERDAM
J.v.d. Linden, Kerkstraat 26, 4023 AP RIJSWIJK (Gld)
M.J.M. Aengevaeren, Bleekstraat 8, 6039 BR STRAMPROY
A.P. Jansen, v. Goghstraat 6, 7651 BZ TUBBERGEN
L. van den Ham, Veerstraat 12, 4181 AG WAARDENBURG (geslaagd lid)
J.H. Busser, Julianalaan 6, 4002 AK TIEL
R.D. Miezerus, W.Arondéusstraat 66, 4333 DB MIDDELBURG
R.J.J. Adraens, St. Odastraat 19, 6002 BC WEERT
M. Voogt, Emmastraat 20, 1814 DR ALKMAAR

WAT IS DIT VOOR 'N MOLENZAAK?

UITGAVEN VAN HET GILDE VAN VRIJWILLIGE MOLENAARS

-- bladen voor maalboekje leden-in-opleiding	gratis
-- bladen voor maalboekje geslaagde leden	gratis
-- richtlijnen voor het examen vrijwillig molenaar	gratis
-- modelcontract voor vrijwillige molenaars (2 exemplaren)	gratis
-- folder Gilde-verzekeringen	gratis

Informatie I t/m VI	(algemene informatie over praktijk, zeilen, smeren, vangen, weer, onderhoud, bliksemafleider e.d.)	f 10,--
Informatie VII	(het borgen van de molen, knopen)	" 2,50
Informatie X	(metaalbescherming, onweer en bliksem)	" 5,--
Informatie XII	(opbouw wipmolen en achtkante molen)	" 7,50
Informatie XVI	(waarom draaien wieken linksom, waarom hellende as, tonmolen) E. Smit	" 10,--
Informatie XVII	(turbine-molens) J. Meessen	" 5,--

Informaties VIII, IX, XIII, XIV en XV zijn in boekvorm uitgekomen :
Wiekssystemen voor polder- en industriemolens door G.J. Pouw. f 24,-- *

Uitgegeven door Kluwer Technische Boeken.

Voor leden van het Gilde van Vrijwillige Molenaars geldt een 'club-prijs', mits via het Gilde besteld. Boekwinkel-prijs f 29,50.

Bovengenoemde uitgaven kunnen, zolang de voorraad strekt, besteld worden door overmaking van het juiste bedrag op postrekening 2144780 t.n.v. Het Gilde van Vrijwillige Molenaars te Naarden, onder vermelding van het gewenste.

* Deze prijs is exclusief verzendkosten. Porto is f 5,25.

AANBEVOLEN LITERATUUR

<u>Molens</u>	<u>Ir. F. Stokhuizen</u>	5e herziene druk, Uitgave Fibula- Van Dishoeck Haarlem. ISBN 9022842444 f 22,50
<u>Opleiding watermolenaar</u>		Ing. J. den Besten, prijs en levering aanvragen bij Ing. J. den Besten, Vreelandseweg 12, 3632 EP Loenen a/d Vecht. Tel. 02943 - 3364
<u>Kijk op molens</u>	<u>J.Th. Balk</u>	Uitgave Elsevier ISBN 9010024458 f 35,--
<u>De Windmolen en zijn onderdelen</u>	<u>J.G. Wiessner</u>	f 30,-- Postgiro 1162733 t.n.v. penningmeester Vrienden v.d. Gelderse Molen te Voorthuizen

VRIJWILLIGE

HET GILDE VAN VRIJWILLIGE MOLENAARS